

310425 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. ౩ } జెన్నవట్టణము 1921 వ సం. డిశంబరు నెల 20 తేది మంగళవారం } No. 216
సంపుటము. ౮ } దుర్భతినామ సంవత్సర మాగ్గ శిరమా న బహుళ షష్ఠి ౬ } సంచిక ౨౧౬

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు” రైస్ మెషిన్ రి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చునట్టి అవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్స్ అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహోరు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

కలనాళ్ళులకు క్రమిక్కిరిక్కినది. ఇతర పీడితమైన నొప్పులకు కూడా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయమును సులభ మెల 0-10-0 అగును

మోహనీలైలము

సీసా 1-౩ 0-12-0

తామరలైలము

కబ్బి 1-౩ 0-6-0

చంద్రపాడి

కబ్బి 1-౩ 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

“కత్తికట్టలు”

వెళ్ళకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గంబి. సాగవైసవి. 1-౩ రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి 1టి ఉదితము. పోస్టేజీ ఖర్చులు వేరే.

మలయవారు అక్కడలో ఒకరూపాయి

అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో,

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

పెద్దాపురం, (గోదావరిల్లా)

కొత్తాకోక అడ్రెసు: “ఇంద్రప్రస్థము” పెద్దాపురం.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాశ్రమములు 2942

(8) తెనాలె సిటీలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి

బహుమూలనీవానికి నాకు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది.

ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై ౪ రికి నేను నా కృత

జ్ఞతా పూర్వకమయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి }
28-8-20 }

కె. బాన్ సన్,

రిటైర్డ్ పింఛను డెపుటీ కలెక్టరు

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

219

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము సేవించిన

చాలాను.

జూబితలు వ్రాయువారికి ఉచితము.

త్వరతము!

వైద్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందక,

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము, 28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఖింజోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

వృత్తాంత లేఖలు

నందూరు

(ఒక విలేఖరినుండి)

జాతీయపాఠశాల

డిసెంబరు 18:- ఈ పాఠశాల స్థాపించి యిప్పటికి నెలలు అయినది. గోగురు ఉపాధ్యాయులతోనూ, 65 నుండి విద్యార్థుల తోనూ పనిభేదమున్నది. ఉపాధ్యాయులు ఇంటర్ మిడియట్, స్కూలు ఫైనల్ పాఠము అయి ఎక్కువగా స్వార్థత్వముతో గాఢాభిమానులతో పాఠశాలను దివదివాభివృద్ధికి తెచ్చుచున్నారు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారి కార్యక్రమము ప్రకారము విద్య గరపబడుచున్నది.

కల్లు సారాయి దుకాణములు పూర్తిగ తీసివేయించబడినది.

కాంతినేన

ఇప్పటికి గోం నుండి సైనికులుగ జేరినారు. ఇంకను జేర నున్నారు. ౨ దశములు ఏర్పాటు చేయవలెనను నుద్దేశముతో నున్నారు.

బ్రాహ్మణ

(ఒక విలేఖరి)

రామదండు రాక

డిసెంబరు 18:- ఈ నెల 16 వ తేదీన మా గ్రామమునకు పాలపర్రు నందిపాడు మొదలగు గ్రామములనుండి సుమారు 200 ప్రజలు రామదండుగా భజనలు చేయుచువచ్చిరి. మాపుర జనులు కొంతమంది వారిని ఆహ్వానించి గ్రామములోనికి తోడ్కొనివచ్చిరి. రామదండువారు భజనలతో నగరసంక్రమణము చేసి మధ్యమధ్యనిలిచి వ్యాయవాదులను ఇక నైనను తమవృత్తిని విస్మరించి దేశమునకై పాటుపడుదని ప్రార్థించుచు పుష్కలసిం చిరి. వారు ఈ దినమునకు ఇచ్చటనే యుండి మరునాటిదినము ప్రయాణమైపోయిరి.

దేశభక్తుని ఆగమనము.

ఈదినముననే మధ్యాహ్నము ఘమారు 2 గంటలకు దేశ భక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు మోటారుబండిమీద మా గ్రామమునకు విచ్చేసి ఇచ్చటి ప్రజలులతో ముచ్చటించిరి. తరువాత వారును శ్రీయుత పోరగుడి వేంకటాద్రిపంతులు గారును కలసి చీరాల, వేటపాలెం, చినగంజాము మొదలగు గ్రామములకు మోటారుమీదనే వెళ్లి అచ్చటివారందరిని కాంతినేనలో చేరుదని ప్రోత్సహించుచు పుష్కలముల నిచ్చిరి. తిరిగి శ్రీ పంతులవారు సుమారు రాత్రి 8 గంటలకు మా గ్రామముమీదుగా గుంటూరునకు వెడలిపోయిరి.

కాంతినేన

మా గ్రామమునందు కాంతినేన నెలకొల్ప బడినది. సుమారు 51 మంది స్వచ్ఛందసైనికులుగా చేరిరి. ఇంకను అనే కులు చేరదలచుకొని యున్నారు. మా తాలూకాయందలి ఇతర గ్రామములందు కూడ అనేకులు స్వచ్ఛందసేవకులు గాభ చేరుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది.

పితాపురం

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిసెంబరు 17:- మా పితాపురంలో ఇప్పటికి 100 మంది కా. తి. సైన్యములో వర్తకులు, పెద్దలు, యువకులు చేరినారు. వారమునకొక రోజున కద్దరు గ్రామంలో తిరిగి ఆస్థుచున్నారు.

స్వరాజ్యపతాకము

మాతాలూకా కాంగ్రెసు కార్యస్థాన ముంచుబడిన పేద మీద యెల్లప్పుడు స్వరాజ్యపతాక ముంచబడినది. ఆపేద నదై కిచ్చిన యాయనను, మేజిస్ట్రేటుగారు పిలిపించి, స్వరాజ్యపతా కము తీసివేయించని యెడల నీవు చాలచిత్తులలో పడుదువని భయపెట్టిరి. ఆపేద యధికారి, 'అద్దెకిచ్చిన మూలమున' పతా కము తీసివేయించుటకు తనకెట్టి యధికారము / తేదనయమేజిస్ట్రేటుగారి తాలూకా కార్యదర్శికి ఉత్తరువుజేసిన బాగుండు నని జెప్పెను.

శనివారపు పశువులసంత

మాపితాపురంలో శనివారపు పశువులసంత మూడు నెలలు వరకు జరుగకూడదని మునసబుగారు చాటింపించిరి గాని కారణములు తెలియలేదు.

సహకారసభ

సహకారసభ ఈనెల 16-వ తేదీన రాత్రి 7 గంటలకు జరిగినది. సభకు 20 మంది వచ్చిరి. వాండ్రేపు వెంకటరత్నము గారధ్యక్షులుగా నుండిరి. వచ్చినవారిలో యెక్కువమంది అధికారులు. ఒకరు వాసుకొని తేచ్చి: వ్యావసాయ పనినిముసములు జరిపిరి. త్రాగుడు విషయము చదువుచు 'గవర్న మెంటువారు పన్నులు యెందుకు యెక్కువ చేయవచ్చు' రనగా త్రాగుడు మాన్పుటకై చేయుచున్నామ" అని జెప్పిరి తరువాత అధ్యక్షులు తాము చెప్పటకేమియులేదు గవక సభ ముగించితని జెప్పిరి.

కొవ్వూరు

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిసెంబరు 17:- మా యర్న గూడెం తాలూకా మలక పల్లి గ్రామముల 2 మాసముల క్రిందకు తమ గ్రామములోనున్న గ్రంథాలయమునకు భజనము కట్టించుకొను నిమిత్తము చెందాలు జేసికొని కొంత యిటుక తీయించి మామూలుగా అమలుపేర్చుకొను లోకల్ ఫండులములోనే ఆయామహాదేశ్వరి కాలిని చిన్నారు. వారిలో కొందలు నిరాకరణవాదులును గలరు. దీనికే స్థానికాధికారులు కలతజేసి 'ఆపగాభమును విధించి రాబట్ట పట్టుబట్టిరి. 30 నెల వరకున్న ఆచను ఇత్తుచేసి నేలంవేసిరి. అధికారుల ప్రోత్సాహమున ఒకరు రు 1-10-0 లకు పాడి నారు. పాటమొత్తము బహుస్వల్పము నగుటచే తిరిగి తాలూకా మకాములో పాడి పాటదారులు లేమిచే విఫల మనోభులైరి.

ఈ నెల 11 తేదీన మా గ్రామకాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున దేశసేనకై కారాగారమున కేగిన దేశనాయకుల సభనందించుటకై సభ జరిగెను. పలువురు దుష్కరసిం చిరి. గ్రామములలో అపూర్వసంచలము కలిగెను. పలువురు స్వదేశ వస్తుధారణకై దీక్ష వహించిరి.

15-వ తేదీన తాలూకా ప్రచారకుల సమావేశము తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యకర్తలమున జరిగినది. ముందు తాలూకాలో కార్యక్రమ మెట్లు జరుపవలసిదనియు తీర్మానించుకొనిరి. కాంతినేనా స్థాపనమునకు మలయు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. చాలామంది అప్పుడే చేరిరి. ఇంకను చేరనున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రచారము తీవ్రముగా జరుపుటకు నిశ్చయించుకొన్నారు.

శ్రీ కాకుళం.

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిసెంబరు 16:- ఈ గుురిలో బరంపురమునుండి వచ్చిన ఆనందయ్యయ్యనాయకు లగు ముఖ్య నిష్టల రామ మూర్తిగాడు, నిష్టల సుబ్బారావుగారు, జనులతిక్ష్ణమూర్తిగారు, కాకురు రామకృష్ణరావుగారు మొదలగువారు ఈపురిపై నాగ్నాలువద్ద భజనలు చేయుచు ఉపన్యాసము లిచ్చుచుండిరి. హాస్యములు ప్రధానోపాధ్యాయుడు గారు విక్రీలై శ్రమపడి పోలీసువారికి మేజిస్ట్రేటువారికి వ్రాసి ఆక్రంద భజనలు చేయవద్దని 13 వ తేదీన వారికి మందలింపు తగిలించించిరి. మర్రాడు మీద నుదాహరించిన నలుగురు నాయకులును ఆయాజ్ఞ సుల్లం ఘించినందున 14 తేదీన న్యాయసెన్సుచార్జిమీద ఆరెట్టు కాబడిరి. వారు జామీనుగాని పూచీత్తుగాని యియ్యనందున రిమాండులో నుంచబడి మరునాడు 15 తేదీ కేసు విచారణ కాబడి, కొద్దివారు లేచేరకు శిక్ష విధింపబడినది.

వారు విడుదలయ్యునవెంటనే పుష్పమాలాంకృతులుగ జేయబడి సుమారు వేయిమంది వెంటకాగా భజనలతో నూరం తయు త్రిప్పి చాకుబజారులో బరంపురంనుండివచ్చిన సుప్రసిద్ధ నాయకులగు నిష్టల సోమయాజులుగారు సమయోచిత పద్యము లతోనూ, యతిహాసములతోనూ యద్యమధికృత విషయమయి సుమారుకాకుంటనేపు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. వీరితరువాత శిక్షితులైన నిష్టల సుబ్బారావుగారు విదేశీబట్టలదహనము, కాంతినేనాస్వనశక్తత మొదలగు విషయములగురించి పుష్కలసిం చిరి. సభ సుమారు 9 ఘంటలకు విదేశీబట్టల దహనముతో ముగిసెను. మరునాడు 31 మంది కాంతినేనులుగా ఇంకను జేరిరి. జేరుచున్నారు. పట్టణములో నున్న పెద్ద లనిపించుకొన్నవారిలో నేమి యుత్సాహము బహుల్యైడలకపోయినను యువకులు సత్సాహురీతిలై యున్నారు. 15 తేదీ సాయంకాలము సభ గావించబడినది. సభకు సుమారు 600 మంది విచ్చేసిరి. జయంతి కృష్ణమూర్తిగారు పోతాపురం సింహాచలం గారు దేశకొండ సీతారామస్వామిగారు కాంతినేనులుగా జేరుదని యువకులకు హెచ్చరించిరి.

మహ్మదు ముస్లిం గారు (పద్మాకిమిడి) మసీదులో 2 ఘంటలకు మహ్మదీయులకొరకు ప్రత్యేకసభ జేసిరిని తెలియ వచ్చుచున్నది.

పొలుకు పాడు

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిసెంబరు 16:- ౧7-౧౨-౨౧ తేదీన మా గ్రామములో స్వరాజ్యమైదానమున, బ్రహ్మశ్రీ శిరిపురపు కుటుంబ రావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున ఒహారంగ పౌరసభ జరుపబడినది. సుమారు 300 లు పారులు సభ నలంకరించిరి. 'మ||రా|| శ్రీ|| పొలుకుపాటి శీతారామయ్య. గుర్రం అప్పయ్యగార్లు, దేశనాయకుల నిష్పంధములను గురించియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వోద్యోగుల చర్యలను గురించియు, శ్రీకృష్ణ జన్మస్థాన మహిమను గురించియు, ప్రభుత్వసైనికులకు గోవులను బలియివ్వకుండుటను గూర్చియు, గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. తరువాత శ్రీరామం కుల వెంకయ్య చౌదరిగారు లేచి, దౌర్జన్య రాహిత్యమును గూర్చియు, శాసనాతిక్రమణమున, కావశ్యకమగు కాంతినేన్యమును స్థాపించి యోధులుగా జేరి ఆత్మసమర్థుణమునకును, సంస్థిలై యుండవలెననియు, అట్టివారే కాంతి సైనికుడుగా జేరవలసినదనియు, గంభీరముగను అతి విపులముగను, ఉపన్యసించిరి. వెంటనే సభలోనుండి ౧71 గురు లేచి కాంతినేన్యమున సభ్యులుగ జేరి సంతకములను జేసిరి. ఇంకను జేరనున్నారు.

యా క్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

౧. భారత నాయక భావములగు దేశభక్త లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తంజనదాస్, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, శ్యామలాల్ నెహ్రూ, మోహనలాల్ నెహ్రూ, శ్రీ హీరాలాల్ గాంధీ మొదలగు దేశభక్తుల నిష్పంధములకు, ఈసభవారి భిన్న భిన్నమైన వారివారి కుటుంబములవారికి తమ సానుభూతి దెలుపుచున్నారు.

౨. ఆంధ్రదేశమునకు, ప్రభుత్వసర్వత్ర పక్షమున వచ్చు సైనికులకు, గోవుల సమృద్ధిగూడదనియు, ప్రపంచమంతయు గోగర్భమున జనించుటచేత, నునకు తల్లిఅనియు, అట్టి గోమాణిక్యమున, కోతకు నమ్మిన, మహాపాతకమనియు, ఇంతటనుంచి మూడుమాసములవరకు నునగ్రామములో యెవరును గోవులను నితరులకు అమ్మగూడదనియు, యిట్టిసహాయము వైరానికి నెవ్వరును చేయుకూడదనియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. ఈ గ్రామమున కాంగ్రెసుపక్షమున విచ్చికభటసంగఘమును స్థాపించి ప్రతివారము కాంతియోధులుగ జేరి, దౌర్జన్యరాహిత్యమును వాక్కునందును, క్రియాయందును అనుసరించుచో, భారతవారి దౌర్జన్యరాహిత్యవిధానము అనుసరించునంతకాలము తమ పనిని నిర్వర్తించుకొనుటలో తలపించిన అన్ని అపాయములకును సంస్థిలై యుండవలెను. అట్టివారే సైనికుడుగ జేరవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు. వై తీర్మానములు సభవారందరిచే ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింప బడినవి.

బెజవాడలో సోల్లరు

(ఒక విలేఖరినుండి)

డిసెంబరు, 17:- బెజవాడకు సోల్లరు వచ్చినసందర్భము వారి యాహారమునకై బలిసిన ఆవువెయ్యలు కావలసి వచ్చెను. గ్రామ నౌకర్లను పిలిపించి వెయ్యలను సప్లయచేయమని రహస్యిలో దారు సముకలెక్టరు అనుగగ చాలమంది నిరాకరించిరి, కాని బెజవాడ మునసబు మాడింటిని, కొండపల్లి మునసబు ఒకదానిని, మానాటి మునసబు ఒకదానిని, త్రిలోచనపురములో కల్కటాక్షరు మేకా ఆడెయ్యతనే ఆయన మాడింటిని సప్లయ జేసివారు. వధకై తీసుకరాబడిన ఆవులను జూచి బెజవాడలో కన్నీడని వారు లేచె.

ఈ ప్రజలలోకిలిగిన కలవకము తెలిసికొని ఆవులను పోలీసు కావలతో గొంపోయిరి. ఈగోవధనుగూర్చి విని బండ్లతోలు వారు సోల్లరుల సామానును తోలమనిరి. ఆంధుచే ముగ్ధునిసిపల్ చైత్రతోలు బండ్లవైన ఈసామాను నైలుదగ్గరనుండి తీసుకొని వచ్చిరి.

ఈ రోజు 17 వ తేదీన సోల్లరులు 11 గంటలబండిమీద వచ్చిరి. ఉద్యోగస్థులును వైరుమనే కొళందరెడ్డి ముద్దా సుబ్బయ్యగార్లు మాత్రము నైలుదగ్గర వెళ్లిరి. ఈసాయాశ్రపు మీటింగుకు స్తీడర్లు ఎవ్వరు వెళ్ళుటలేదని తీర్మానించుచున్నారు.

గోవధకూడదని ఇదివరకు మూడు నెలలక్రిందనే మామ్యునిపాలిటివారు తీర్మానించినారు. పునరాలోచనచేయుటలు తిరిగి గవర్న మెంటువారు వ్రాసినారు. మొన్న (15 వ తేదీ) ౭8 గి.మిటింగులో తిరిగి మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారు గోవధకూడదనియే తీర్మానించినారు.

జూబులు

గ్రామపాలన పత్రిక

ఆంధ్రదేశ గ్రామపాలన సంఘమున గుంటూరు పురపాలక సంఘమున గ్రామపాలన పత్రిక రెండు పేజీలునుంచి ప్రచురించబడుతుంది. కాణూరు నగరపాలక సంఘమున అనేక జూబులు ప్రచురించబడ్డాయి.

ఈ పత్రికా కార్యక్లాపమునందు పనిచేయు రెండవవారు తేకపోతులనల్ల, కార్యదర్శి నైన నేను ప్రస్తుత గ్రామపాలన సంఘమునందు ప్రచారము గల్పించుటవలనను అలసత్వముగల కంటినించిని ఇదియింకాక యీ పత్రిక చందాదారులలో బహుశా ఒకరైనా పంపకపోతుంటుంది. వి. సి. లు తిరిగి వచ్చు టియు సంభవించుటవల్లను పత్రికానిర్వహణము కష్టపాత్యముగ గన్పించుచున్నది. కాబట్టి వైకారణమువల్ల పత్రిక ఆలస్యమై నందుకు మాచందాదారులు వెంటనే సామ్య పంపగలదులకు కోరుచున్నాను. వారంగోజులలో పత్రిక వెలువడును. కొడువ సంఘము లన్నియు పత్రిక ద్వారా తెలుపుకొనెదను.

మాచిరాజు రామమూర్తి
కార్యదర్శి, గ్రామపాలన పత్రికా కార్యక్లాపము
గుంటూరు మ.కాం. చందావోలు. ౧౭-౧౨-౨౧

నెల్లూరు వార్తలు

డిశంబరు 18 వ తేదీ మంగళవారము ఆంధ్రపత్రికలో నెల్లూరు వార్తలకుంద మీ ఉపవిభాగము ప్రాసాదానిలో, వెంకటగిరి కార్యకర్తల సంఘకార్యదర్శి యగు కటికనేని కొంకట రామారావుగారు వెంకటగిరిలోని నవద్యునిస్థితినిగూర్చి యుపన్యసింపచు నెప్పివినయములందు అనభ్యములను అభ్యములను గలవు.

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు డిశంబరు నెలపినయెడల తిలవస్వరాజ్యవిధికి వేయిపాపాలు నిచ్చెన మన్నమాటయు, అట్లునిలపగా 550 గూపాయల నిచ్చిన మాటయు సర్వాభ్యములు. వారికాదియమే తెలియదు. అసలు యిచ్చిన మాటనిబట్టే కేక దా దురుద్దేశముతో నిచ్చుటకును సమర్థముతో నిచ్చుటకును అసలవిషయమే అబద్ధము. వాకివైలేనిపోని నిందానోపణ చేయబడినది. ఇట్లు చేయుటలో నేవో దురుద్దేశముండవచ్చును.

17 వ తేదీ హరతాళము జరిగిననాడు రాజాగరినేన కులు యేనుగులకు గుట్టులులకు గడ్డినేయుటకు నిరాకరించిన నూటయం కాంగ్రెసువారు బోధచేసి డిశంబరునెలయు ఆబద్ధములు. ఇంకను కొన్ని విషయములు ఆ ఉపన్యాసములో సభ్యులములెరిగి చెప్పబడినది. ఇప్పుడు రాజాగారిపై నేడో విచిత్రములై చెప్పింట్లు గాన్పించుచున్నది. రాజాగారు రాజభక్తియును లుటబట్టి ఉద్వేగ ప్రచారమును పాత్య మైంజికరకు అణచివేయుటకు దగ్గర యేర్పాటుల చేయుట సభ్యము. కుమారు రాజాగారున్న అస్థానాధ్యక్షములలో నెట్టికోర్కయను గలిగింపకొనక మిగుల రాజభక్తులై యుండురు. వారిపై నిట్టినిందావాక్యముల బుట్టుట యేలకో దెలియకున్నది.

వి. సి. సుబ్బారావు

బాపట్లతాలూకాలో శాంతి సైన్యము.

సమకూర్పుట

౧౭-౧౨-౨౧ తేదీ పురయం నేను, శ్రీకృష్ణమూరు లక్ష్మీన్నారాయణ పంతులుగారు కట్రపాడు వెళ్లినాము. పురయం ౧౦ గంటలకు సభ గావింపబడినది. ౨౦ మంది శాంతి సైనికులుగా చేరినారు. అంతట అక్కడనుండి బయలుదేరి రాత్రి గాలిపొన్న వెళ్లతిమి. కాత్రి ౧౦ గంటలకు సభ గావింపబడినది. ౧౦ మంది సైనికులుగా చేరినారు. ౧౭-౧౨-౨౧ తేదీ ఉదయం ౧౦ గంటలకు సభ గావింపబడినది. పలు ౧౨ గంటలకు సభ గావింపబడినది. ౨౦ మంది సైనికులుగా చేరినారు.

౧౭-వ తేదీ ఉదయం అన్ని పుర వెళ్లినాము. గల్లరు మాత్రము సైనికులుగా చేరినారు. కత్తిన్న వారిని ప్రాంతములలో కుదుర్చుట వారు ప్రోత్సహింపచెదమని చెప్పినారు. ౧౭ వ తేదీ రాత్రి ఇంకొక్కటి చేరితిమి. రాత్రికి ౭ గంటలకు సభ గావింపబడినది. ౨౦ మంది సైనికులుగా చేరినారు.

ప్రతి గ్రామములో ప్రజలు పుత్సాహముగా సైనికులుగా చేరుచున్నట్లు. ప్రాంతాంతము చేయువారే యీ సైన్యములో చేరవలసినదని చెప్పుచున్నాము.

అందుకు సమ్మతించి వాళ్లే సైనికులుగా చేరుచున్నారు. వెంకటపాడు } పర్యవేక్షణ వీర భద్రచౌదరి.
౧౭-౧౨-౨౧

అఖిల భారత కళాశాలావిద్యార్థి మహాసభ

అఖిల భారత కళాశాలా విద్యార్థి మహాసభ యొక్క రెండవ సమావేశము ఈసంవత్సరము అహమ్మదాబాదులో కాంగ్రెసువారములో జరుగుచున్నది. ఆ కళాశాలలో గాని కళాశాలా గౌరవముగల మరి యితరవలలలో గాని, చదువు విద్యార్థులను, అబడులను సహాయనిరాకరణము ననుసరించి బహిష్కరించి, ఇంకొక ఉద్యోగములోనికి ప్రస్తుతము చొరనివారును, నైసభకు ప్రతినిధులుగా రావచ్చును. జాతీయకళాశాలలకుడ తమ ప్రతినిధులుగా రావచ్చును. జాతీయకళాశాలలకుడ తమ ప్రతినిధులను పంపవచ్చును. ప్రతినిధులను రూ. ౨. భోజనసకుల యేర్పాటులు అహమ్మదాబాదులో డబ్బుపుచ్చుకొని చేయబడును.

సభాసమావేశము త్వరలోవచ్చుచున్నదిగనక ఆంధ్ర విద్యార్థులందరూ వెంటనే వారివారి కళాశాల, పట్ను, మండలములనుండి ప్రతినిధుల నెన్నుకొని పంపవచ్చుటకు. ఒకవేళ ప్రతినిధి దరఖాస్తుప్రతులు లేకున్నను, సభాధ్యక్షునిచేతా మెన్నుకొనబడినట్లు సంతకములు చేయించుకొన్న ప్రతులును తమతో తీసికొని రావచ్చుటలు.

క్రిందటివత్సర మిసభ యాంధ్రదేశమున కావ్యనింపబడిన కారణముచేత, కారణాంతరముచే నది యిక్కడ జరుగక పోవుటచే కినుక జెందక, ప్రస్తుత దేశపరిస్థితుల నాలోచించి, ఆంధ్రవిద్యార్థులు తమ కర్తవ్యమును తెలిసికొని, యనేకమంది ప్రతినిధులుగా వర్తరిని నమ్ముచున్నాను

విశాఖపట్నం } క. దాళ సర్వేశ్వరశాస్త్రి
18-12-21 } ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధి.
యావద్భారత విద్యార్థి సహాయనిరాకరణ సంఘము.

చోడవరం

పదమూడవ తేదీ మంగళవారమునాడు పోలీసు డిప్యూటీ మాజంటెలుగారు చోడవరము వచ్చి ఖిద్దరువస్త్రములను కట్టుకొని, అసహాయోద్యమ ప్రచారకుడుగా పని చేయుచున్న వైశ్యుడగు పద్మానాభం నరసింహంగారిని చూచి, కోర్టుమీద నిలిపి యిట్లు సంభాషించిరి.

దొంగారు:— 'నీ నేల యీ పాడు ముడుకబట్టలను కట్టుకొనుచున్నావు? భరించుటకు మోటు గాలేవా?

నర:— 'ఏమి నేతుమ? బీదనగుటచే నట్లు చేయుచున్నాను.

దొంగ:— 'నీవు బీదవాడవా? ఎందులకు బీదవాడవయితివి?

నర:— 'నేను పోలీసువస్త్రముల క్రిందను పట్టుకున్నా కొమాముల క్రిందను నా క్రోధమును దగ్ధము చేసితిని. కాన యిప్పుడు గాంధీజీవరకుత్తుని ఆజ్ఞను తినిపా వహించుచుంటిని.

దొంగ:— 'నిన్ను క్షమించి నీ బట్టు దొంగవారినయెడల నీ జెనెతో చెప్పగొందువు?

నర:— 'నేను ఎవరితోను చెప్పరుండుటయే గాక అందులకు సంశయింతును. ఏలయనగా ద్రవ్యముతో ఇదివరకు నే నొక్కడనే జీవించుచుండ యిప్పుడు పదిమంది నుభింతు రని నాభావము. గాంధీ యాజ్ఞనుబట్టి గూడ యెవరితోను పిర్యాదు చేయను.

దొంగ:— 'ఇదిగో నిన్ను పుడే అప్పు చేయుచున్నాను'.

నర:— 'చిత్తము. తమ యాజ్ఞకు తక్షణమే ఒద్దుటనై యున్నాను'.

దొంగ:— 'డామిట్ టేకర్' ఇంక జాగ్రత్తగా నుండు మనుచు వెదలిపోయిరి.

అ. వెం. సి

ఆంధ్రదేశ గ్రామపాలనల విజ్ఞప్తి

పాలక సోదరులారా! మన హక్కు గౌరవము వేరైనములు వృద్ధికోరకు 4 సంవత్సరములనుండి నిరంతర ఆందోళనము సభలు విభావనలు, రాయబారముల మూలమున ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయ కొనినను విఫలమనోరథుల మనకు యేగాక మీముమిక్కిలి మన అయిక్కుకల్యమునకును గౌరవమునకును భంగముగనుండు యేర్పాట్లు దొరకనము చేయుచుండుట చూచి హక్కు గౌరవముల పునరుద్ధారణకొరకే రాజుపాపాంధ్రవరములో జరిగిన "శ్రీవీయ మహాసభ"ను కృష్ణానందల శ్రుతీయ సభలోను మన అంత్యసందేశములను వెల్లుబుచ్చు తీర్మానములు గావించియుంటిమి. కఠియగము అంతరించి నవ, ధర్మ సత్య, ల్యాగ, ఆచరణ యుగము ప్రవేశించుటచే ప్రెసభ లాదేశమును ఆచరణలో పెట్టుట ప్రతివారికి విధియని నేను నా పాలకత్వమును 1-12-21 తేదీనుంచి ప్రభుత్వపక్షమున వదులుకొంటిని.

ఇట్టివే పెక్కురు దినదినము యుగధర్మము ననుసరించి ఆచరించుచున్నాను. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముతోను వై సంఘాద్దేశ కానుసారముగను, కాంగ్రెసు ఆదేశమును తిరసావహించిన్ని వదలుకొను వా గందరియొక్క పూర్తిపట్టి తయారుచేయుట అంత్యంతావశ్యకమని మనవి చేయుచున్నాను. కొందరు పత్రికాముఖమునగూడ ప్రకటింపుచున్నట్లు లేదు. కాబట్టి ఆంధ్రదేశములో మానుకొను ప్రతివారును తమ పూర్తివిలాసముతో నాను తెలియపర్చి అనేకనందనము లిడుచున్నాను.

మరియు నీవిషయమున పురుషోత్తముడైన శ్రీ గాంధీ మహాత్మునికి వ్రాశి కనుగొని యుంటిమి. మన పుష్కలములు మానుకొనుట విషయమున నరయుగధర్మము ననుసరించవలసినదేనని వ్రాయుచు, ప్రభుత్వపక్షమున గ్రామపాలకత్వమున ప్రతి వారును రెండు ఘనోద్దేశములను ముందుగా నెఱవేర్చుటకు సంసిద్ధులు కావలె ననిరి.

(1) వదలివ పిచ్చుట ఆత్మగౌరవమును కోల్పోయి తుమాపణ కోరుట మహాపాప మనియు, (2) తమస్థానములలో అన్యలు ప్రవేశించినప్పుడు ద్వేష రాహిత్యముగ నుండి ప్రేమించ వలెననియు అహింసాతత్వమును పూర్తిగ గమనించ వలెననియు బోధించి వ్రాసిరి.

కాబట్టి మొదట నే సర్వమును యోచించుకొన వలెనే గాని ఆత్మ గౌరవమును కోల్పోయి అవుచిత్వముల పాల్పడ కూడదనియు, వై రంధ్రాద్దేశములను; భారతమాత గౌరవమును కాపాడెదమగాక యనియు ప్రార్థించుచున్నాను. మనము న్యాయాన్యాయ విచక్షితలేని యీ ప్రభుత్వ సేవ మానుటయు దేశభిష్ట సిద్ధికి తోడ్పడుటయు యెంత ఆవశ్యకమా కాను సభ్యులగు సి. వి. సృజనరాజుగారి ఆభిప్రాయమును 15-12-1921 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో చూచి మనసులోని సంతోచములను భయమును పారదోలి కాగోస్యములు లయ్యెదమగాక యని వినయముగ ప్రార్థించుచున్నాను.

బొడ్డుపాటి వెంకటేశ్వరరావు.

ప్రధాన కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశ గ్రామపాలనల సంఘము
17-12-1921. రామనపూడి అంగలూరుపోస్టు, కృష్ణా.

వేలంపాట.

బాపట్లతాలూకా పాలపరగ్రామ కాపురస్తుడుగ వండ్లకలగ్గుడు కేసనక్రిష్ణయ్య ఆనవతను పెదనందిపాడు గ్రామములో సారాయి దుకాణమును ఫిబ్రవరి నెలలో రు 250 లకు పాటుపాడి ఏబదియెనిమిదిరూపాయలు చెల్లించినాడు. అంతట పెదనందిపాడు గ్రామములో సారాయి త్రాగుట మానివేసినందు కల్ల భరానకు పోను మిగిలిన నూటకొంలై చెండురూపాయలును చెల్లించలేనిన్ని రమిషను యిప్పించబడిన దని గవర్న మెంటు వారిని కోరినాడు. అను కోరిక ప్రకారము మేలుచేయుటకు అతని తాలూకు మానుయొకరముల ఇకవదివిగు చెట్టభూమిని జప్తుచేసి పన్నురుఖించును అనిన్యాయకొన్నెక్కుట పాలపరగ్రామములో చేలము పాడించినాడు. సదరుభూమిని మొట్టమొదట సర్కారుపాట రు 192 రాలకు పాడినారు ప్రజలు ఎవ్వరును పాడలేదు. తరువాత పాట తగించి రు 100 లకు పాడినారు. ఇతరులు ఎవ్వరును పాడలేదు. అంతట రు 10 లకు పాడినారు. ఎవ్వరు పాడలేదు. తరువాత ఒకరూపాయికి పాడినారు ఎవ్వరును పాడలేదు. తరువాత ఒక అశ్వాకు పాడినారు. ఎవ్వరు పాడలేదు. అంతట ఇక స్వేక్తురుగారు రు 0-2-0 లకు సర్కారు వారికింద యతి-25 చెట్టభూమిని కొట్టి వేసినారు. ఈవిషయము తియు 22-11-21 వ తేదీ ఆంధ్రదేశపత్రికయందు ప్రకటింపబడినది. తరువాత ఈ నెల 11వ తేదీ బాపట్లతాలూకా తహశీల్దారు గారగు నీలాచలం శెట్టి పాలపరగ్రామంపచ్చి బానారు లోకూర్చుని ఈశ్రీంధి నిధిగా నువహ్యము గావించినారు. (1) సారాయి త్రాగవచ్చు ననియు, అది మనుష్యులు త్రాగుటకు బుట్టిపడిగాని సమవులు త్రాగుటకు పట్టిపడి గాదని నీవని ప్రమేక స్వపు విదేశసత్త్రములు కట్టుకొనక ముతకస్వ చేశిగుడ్డలు కట్టుకొనుట మోటుతనమని మీరు తెలియదా యనిన్ని మీరు స్వరాజ్యమునకు రావలెనని కోరుచున్నారు గాని ఇట్టి పిచ్చి పనులుచేసియెడల పటాలము వచ్చి మిమ్ములను కాల్యము. ఆప్పుడు మీరు ఏమి చేయుగలరని చెప్పి మీ గ్రామములో కే. శ్రీకృష్ణయ్య తాలూకు భూమి ఈ నెల 16 వ తేదీ మా ఆఫీసులో చేలము పాడబడును గాన తెలుసుకోవలసిన దని చెప్పి అశ్వారూఢుడై వెళ్లిపోయెను. అతడు పాలపరగ్రామము, నందిపాడు, కొమ్మూరు, చెలుకూరు, జమ్మలపాడు వగైరా గ్రామాదులవారు రాసుభజనలు సహితముగా, ఈనెల 16 వ తేదీ పర్యవసాము 12 గంటలకు తాలూకా ఆఫీసుచేరి

నారు. అంతట వేముపాట ప్రాంతంపైనుండి సదరు య 2-25 శెట్లభూమిని కొండు విలుములుగా విక్రయించి ఒక్కొక్కవిలుముకు రు 192 లకు సర్కారు పాటబాడినారు. ఇతరులు ఎవ్వరును పాడలేదు. అంతట పాటబాడిన నూరుపాటలకు బాడినారు. ఇతరులు ఎవ్వరును పాడలేదు. తిరిగి రు 50 లకు పాడినారు. ప్రజలు ఎవ్వరును పాడలేదు. తరువాత రు 40 లకు పాడినారు. ఇతరులు ఎవ్వరును పాడలేదు. అంతట రు 20 లకు సర్కారు పాటబాడినారు. ఇతరులు ఎవ్వరును పాడలేదు. తిరిగి రు 10 లకు పాడినారు. ఎవ్వరును పాడలేదు. రు 5 లకు సర్కారు పాటబాడినారు. ప్రజలు ఎవ్వరును పాడలేదు. అప్పుడు తనా బీదావారి ప్రాంతమునకి ఇకను ఎవ్వరును పాడలేని తెలిసి కొని తాను కుర్చీపాడనుండించి భూవాక్కులలోనికి వెళ్లి నలు ఇన్ స్పెక్టరుగారితో మాట్లాడి పెట్ట రామస్వామి అను కానిస్టేబులు కొండు విలుములమొత్తం య రు 25 శెట్లభూమిని రు 25 లకు కొట్టివేసివారు.

కె. అప్పారావు

02-03-20 తేదీన గుంటూరునందు జరిగిన

అంధకారాన్ని జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహక

సభయొక్క తీర్మానములు

పోజున సభ్యులు—రమణి

తీర్మానములు

(3) ప్రతినిధులు పోజులప్పుడు వారిస్థానే లోగడ దరఖాస్తులు పెట్టినవారిలోనుండి జిల్లా సంఘ కార్యనిర్వాహక సభవారు గాని వారు కలియుటకు వీలులేనప్పుడు కార్యదర్శులు గాని ఇతరులు ఎన్నుకొనవచ్చును. ఏజిల్లాలో నైనను ఇదివరకు పశ్చిమ దరఖాస్తులు నిలవలేనప్పుడు రాష్ట్ర సంఘ కార్యదర్శులు రాష్ట్రము మొత్తమునూడనుండి నిలవయున్న దరఖాస్తులలోనుండి ఎన్నుకొనవచ్చును.

(4) శ్రీ తిరికళ్ల వైద్యవాఙ్మం గారికి నవంబరు 0 మొదటి నెలకు అభ్యుదయ గౌరవ భృతి క్రింద రుగి రూపాయలు ఇవ్వవచ్చును.

(2) మహారాష్ట్ర సభవారి తీర్మానములు:—నిరాకరించడమైనది.

(00) శ్రీ కల్లూరి సుబ్బరాయలుగారి స్థానే అభిల ధారత సంఘములో శ్రీ గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారిని శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారి స్థానే శ్రీ గజవల్లి రామచంద్ర రావుగారిని ఎన్నుకొనవయ్యెను. శ్రీ. సి. వి. రంగం శ్రీమతి గారి స్థానే శ్రీ కపిలేంద్ర రాజగోపాలాచారిగారిని ఎన్నుకొనడ మొనరి.

(01) హిందూపత్రికకు బదులు స్వరాజ్యపత్రిక తెప్పించ వచ్చును.

(03) తొలుతు జాతీయ విద్యాలయముకు స్వదేశీ నిమి త్తం యిచ్చిన 07,000/లనుండి రు 7000/ ఇవ్వవలెననియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు తమ ద్రవ్యములో నుండి రు 7000/-లు ఇయ్యవలెననియు తీర్మానించడ మొనరి. రాష్ట్ర సంఘము ఇచ్చిన ద్రవ్యమును రాష్ట్రములు పగ్గముల నిమిత్తము ఉపయోగ పరచవలెను.

(04) ప్రభుత్వమువారి నిషేధమును అత్యుముఖేయక కాంతి వైద్యమును నెలకొలుప వలెను.

(05) అత్యవసరమైన పనులలో నియోగింపబడిన వారు కాంతి నేనలో కేరకుండునట్లు అనుష్ఠా ఇచ్చుటకు సంఘాధ్యక్షు నకు అధికార మియ్యడ మొనరి. వారు అట్లు అనుష్ఠా ఇచ్చుటకు గల కారణములను వ్రాతపూర్వముగ తరువాత జరిగే కాన్ఫరెన్స్ నిర్వాహక సభలో తెలుపవలెను.

(06) గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారి దరఖాస్తు:—సం పూర్ణ కానన్ లింగంపనమునకు అనుష్ఠా ఇచ్చుటకు వీలులేదు.

(07) ప్రస్తుత రాజకీయ సందర్భములలో కలుగు సోదర లలో కాన్ఫరెన్స్ నిర్వాహక సభ్యులలోని భారీలు వచ్చినను అభ్యక్షులు తన స్థానమునను ఇతరుల స్థానమునను తగినవారిని నియమించుటకు వీరికి అధికార మియ్యడమొనరి.

(08) శ్రీ కల్లూరి సుబ్బరాయలుగారి స్థానే శ్రీ భక్త వరం పి. వెంకటేశ్వరగారి, శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారిస్థానే శ్రీ బోంట్ల రామచంద్రరావుగారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులను గా నియమించడ మొనరి.

గొల్లపూడి నీతారామశాస్త్రి.

కార్యదర్శి.

సి. రామలింగారెడ్డి గారు

ప్రస్తుత సరిస్థితులు

నిర్బంధవిధానమును ఖండించుట

సి. రామలింగారెడ్డిగారు డి. యి. లి. ఎక్స్. నెస్. పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ప్రభుత్వము వారికి పిచ్చిపట్టినట్లు న్నది. వారి నిబంధననిర్బంధవిధానములను గురించినవిధిని ల జాడ నేను నిర్బంధసాధువునున్నాను మైందపులందరునుత మతమధేదాభిప్రాయములను కట్టిపెట్టియేకతగా పరిశంకుశేష భుత్వముతో పోరాడుటకుంటే వేరేమార్గములేదు. యాక్రాయ క్రిందవేరవలేక సాగించుచున్న నిర్బంధములను అనుసరించేయ నెంచుచున్నాను! యువకాళాగమము జయప్రథముగ సాగించు టయో! ఆనూకారాలపిచ్చి యొకప్రక్కను ప్రభుత్వమువారివెట్టి యొకప్రక్కను ఈ కెం టి మధ్య నీ యుద్ధేశ మడు గంటిది. నాకు ను న్యాయ బద్ధులగు యువక పౌరులకు చాల విచారకరము. హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారి కిచ్చిన మానక రమ నితల చి చి ప్రభుత్వము వారు తమ తెలివి యంతయును పయోగ పరచి మొదటి కాన్ఫరెన్సులో లేని కొత్తవేసుకలు తయారుచేసివారు. మొదటిది కైలుకు యువకుల నొప్ప యారేంపు. రెండవది శా స్త్రీయముగా తయారుచేసిన బ్రహ్మాండమైన నిర్బంధ ప్రదర్శన ము. యువరాజు కాకిలో తన యువస్వామియై విద్యలో తన కెంత యాదరనా నూచించియుండెను గాన రోవాల్డు ప్రభు వాయనకు కలకత్తా కళాశాలకు పీఠకుపోయి మాపనమ్యును అప్పడేవీరిని సంభాషణ జరుగవచ్చునని నేనెంచుచున్నాను.

ప్రభువు:— యువరాజు! యిది బంగారాని కళాశాల యిది నిజీకళాశాల, వీరిద్వారానే సామ్యత్యాక్రమము లన్ని యు బంగారమున వ్యాపించినవి. ఇది రాజధానికళాశాల అన్ని టిలోనుగొప్పది; అన్నియు గొప్పభవతులు; మంచియుపకరణ ములన్నియు నున్నవి.

యువరాజు:—సర్. బాగుగ నేయున్నది. గాని విద్యార్థు లెటున్నారో దయచేసి చెప్పవరా?

ప్ర:—మరచితిని. వారందరు కైలులో నున్నారు. తా ము వెళ్ళిపోవనే బయటికిరాగలరు ఇది వైద్యకళాశాల ఇంత కంటే మంచి డిక లేదు.

యు:—సర్ దీనినిండ కళేబరము లున్నవి. కాని విద్యార్థులేరంటే!

ప్ర:—వీరును కైలులోనే యున్నారు. తమరున్నంత కాలమే యటనుండురు. న్యాయమును శ్రమమును నిలవబెట్ట వలసియున్నది. లేకున్నపక్షమున మిమ్మును పిరందరు బహిష్కరించియుండురు.

బంగారా, సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తక్కువ తామే యనవచ్చుకరముగ తేసికొనినవి. అడలునెట్టి ప్రజలను ధన్యబాహ్యులుగ తేయ నెంచియున్నయెడల, ప్రభుత్వమువారి కోడిపోయినారు. అంతేగాక గాంధీగారికి అనుచులను చే ర్చుచున్నాడు. ఆనూకారమాలేమలవల న్నదలు బయలు తేరునుగాన నాయుధ్యయమును గంధీగా రాపీయుండవలసినదని ప్రభుత్వమువారు పాటపాడుచుండిరే. ఇదేకాణము తమకు మాత్రము వర్తింపదా? తామనుసరించురా? వైసికలు మికనాదు లైన మిత్రులగారిని కొట్టిరి. పోలీసులు కలకత్తాలో చాలయండి ని కొట్టిరి. "న్యాయము, శ్రమము" అనుసారము పీరిని నిరంకుశము లోనికి దిగవచ్చునుగాన నీపాతము నికమానురా? లేకున్న ప్ర భుత్వమువారు తమకార్యములు నడిచినవి యెప్పుకొనుడని ప్రజలను కోరుచున్నారా? ప్రభువులుగూడ కోరుట కనుచురా?

బాగుగ నేయున్నది. ఆనూకారవారులతో పోరాటము దుస్సహమగునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేసినారు. పోరాటముధర్మ ము పోరాటము యున్నంతకాలము, రాజకీయములు అభిప్రాయములలో వాగ్వాదములతో సకారణముగ పోరాట జరుగునం తికాలము నాకుధర్మమని తోచినవైపుకు ప్రజలను రా బట్టుటకు చేపడయిన దంతయు చేసితిని. కాని యింకొక పన్నాదు సంఘాతమునకు పోవుట నాస్వాభిమానమునకు స్వతంత్రముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారు తెదరించు చున్నారు. ప్రతిమాట యందును చాడలుగొట్ట యత్నించుచున్నారు. ఇక సకారణ వాగ్వాదముతో మెప్పించే యుట యసంభవము. అట్లుచేయు టవలన వైసికవినేకమున, పిరికితనమున గురువున్న ట్లపగు ను. ఇక మార్గ మెయ్యో? ప్రభుత్వమువారు, నాయకు లందరిని సమావేశము చేయవలెన విధాండులో లాయకులొకరిగా

దివ యఖండజయము గుణపాతముగ లేదా? ప్రభుత్వము వారును గాంధీగారును మాత్రము మాట్లాడునూడను. నిజమైన జాతీయ సమావేశముగ నుండవలెను. ఇట్టి డి హిందూ దేశమున సర్వజనులను సోమచున్నాడు. గొప్ప యువారలుద్ధి గల రీడింగు ప్రభువు ఒక్కొక పక్షమునకు లాంగకపోయినను, ఇట్టి సమావేశమును నిరాకరించడని తోచును. గాంధీగారై నను వీని కోప్పకొనయెడల నాయన కేవలము యాధిక్యముండ జాలదు. సర్వజనులను, రౌండుటేబులు సమావేశమున నొక సమాధానము వాచించుచున్నాడు. వీని నే నామోదింతును. నా స్నేహితులందరును, ఇదిమే ప్రస్తుత ప్రభుత్వ ద్రవ్యముగ నిర్ణయింపవలెనని కోరుచున్నాను.

యువరాజు గారి నిర్ణయసాధనము ఒనగూడుట కనుకూల మగుమాట లేమైన చెప్పు లిగనయెడల దేశస్థితి కొద్దిలో బాగు పడగలదు.

లాయర్లు వలంటీరులుగ చేరుట

14-12-21 వ తేదీన మైసూరును బారు ఎస్.సి.యో నకవారు సమావేశమై బంగారా ప్రభుత్వమువారు కాన్ఫరెన్సు ఫిలాఫోఫీ వలంటీరు లక్రమసంఘము లని ప్రకటించుట న్యాయవిరుద్ధమనియు, తమ యసమ్మతిని తెలుపుటగాను తాము (లాయర్లు) ఆ దరును కలంటీరులుగ చేరదు ముఖ్యు తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. (నచ్చెంటు)

పాబ్బా లాయర్లు చిత్తరంజనదాసు ప్రభుత్వముల అభినం దించుచు తీర్మానముల నంగీరి. తాము వృత్తి నాపుటను గూర్చి కొద్దిగా విచారించురు.

వాతావరణస్థితి

1921 నవంబరునెల 20-న తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య కార్యదర్శి	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	శీత ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వీలిన వర్షపాతము	వీలిన వర్షపాతము
గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత	గ్రీష్మ ఉష్ణోగ్రత
గోదావరి	83.2	62.8	...	89.90	48.95
కృష్ణా	80.8	67.5	...	29.50	85.48
రాజగడ	80.2	66.4	...	89.86	87.06
బందరు	88.1	66.0	...	58.78	89.11
గుంటూరు	87.4	64.2	...	30.28	81.11
నెల్లూరు	88.7	65.3	...	84.81	88.50
మద్రాసు	84.7	66.9	...	47.75	86.92
పాడరాలూరు	88.6	67.2	...	26.50	80.40
తనంతపురము	84.9	68.9	...	27.95	83.83
లక్ష్మణం	86.5	60.1	...	26.70	19.72
కర్నూలు	81.8	60.6	...	17.88	85.44
కడప	85.6	66.8	...	86.78	80.14
తెంగునూరు	80.8	54.8	...	85.21	84.03
కోయంబూరు	86.5	68.8	...	18.00	20.48
కర్నూరు	84.0	60.0	...	42.12	89.66
నీలము	86.7	68.4	...	45.96	88.04

దక్షిణభాగమునందు వాతావరణమునందు మార్పులు లేవు. మిగిలినభాగములలో కొంచెము తగ్గెను. మామూలుకంటే తక్కువగ నే యుండెను. ఉష్ణమునందు మార్పులులేవు. ప్రాంతములందును, దక్కనునందును, కొంచెము మధ్యమెప్పుడు మామూలుగ నే యుండెను. పశ్చిమ ప్రాంతము లందు కొంచెమెక్కువగ నుండెను. తూర్పుప్రాంతమునందు భగటి నేడిమి దామాషాయాని మామూలుగ నే యుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము ఎక్కువగానుండెను. రాత్రియుష్ణము మొత్తముమీద దామాషాయాని తక్కువగ నుండెను. సర్కారు లో కొన్ని ప్రదేశములందును దత్తరండలములందును వాయువు నందార్పిత కొంచెమెక్కువగ నుండెను. కర్ణాటకమునందు కొంచెముతక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో మామూలుగ నే యుండెను. ఉత్తరప్రాంతమున ఆకాశమునందు కల్పమేఘములు గలవు. దక్షిణమున నొకమాదిరిగ గలవు. వర్షములేచుటకు కురియలేదు. నిన్నటినుండి వాతావరణమునందు మార్పులులేవు. వాతా వరణము బాగుగ నే యుండవచ్చును.

సి. మొగ్గలరావు మొదలియారు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం० డిసెంబరునెల-20వ తేది

మంగళవారము

మద్రాసు కార్పరేషను

(01)

1910-21 సంవత్సరపు కార్పరేషను నివేదిక వెలువడినది. చెన్నపురి విస్తీర్ణము, కార్పరేషను రాబడి 46 లక్షలయినను పట్టణపు అక్కరలకు సరిపోవుట లేదు. ఆస్తిమీద పన్నును వృద్ధిజేయుటకు చూచుచున్న కమిషనరు లంగ్ రింకరని, కార్పరేషను కమిషనరుగు బజలుల్లా సాహెబుగారు తెలుపుచున్నారు. మార్కెట్టుల సంఖ్యను వృద్ధిజేసి సూతనాదాయ స్వీకరణమార్గముల నెక్కడుగ కడగొనవలెనని మీరుసూచించిరి. ఇందుకుదోడుగ, అన్ని శాఖలలోను విశేషము మన కేర్పాటులుచేయుట ముఖ్యపరము. రోడ్లు షీఠజాపుచున్నవని కమిషనరుగారే తెలుపుచున్నారు. బాంజాయి కార్పరేషను రాబడి 183,16927 రూపాయలు. 172 మైళ్ల రోడ్లనుమాత్రమే భరింపవలయును. కలకత్తాకార్పరేషనుకు 140,13,266 రూపాయల రాబడిగలదు. అది 260 మైళ్ల రోడ్లనుమాత్రము భరింపవలయును. చెన్నపురి రాబడి 46 లక్షలయినను, 400 మైళ్ల రోడ్లను పోషింపవలయును. ఇట్టిస్థితిలో రోడ్లు షీఠజాపుటయందు దాశ్చర్యములేదు. అందునను, పెద్దరోడ్లపైజాపెడి శ్రద్ధను, అందుపై గావించెడి వ్యయమును, చిన్నరోడ్లపై కావించుటలేదనట, అనుభవైక వేద్యము. ఇందుకుదోడుగ మోటారుబస్సులు విపరీతముగ పెరిగిపోవుచున్నవి. వీని రాబడివలన రోడ్లు త్వరలోచేయుట సంభవించును. న్యూమెటికు ట్రైలును, బస్సులకు చేర్చుటవలన లాభముండునని కమిషనరు సూచించిరి గాని, ఇటీవల జరిగిన కార్పరేషనుసభలో పెద్ద మోటారు బస్సులకు న్యూమెటికుట్రైలు లుపయోగపడవని, అనుభవజ్ఞులు సూచించినమీదట, ఆయాలోచన మానివేయబడినది.

మోటారుబస్సులకు ప్రయాణికులనుండి తగిన ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నది. మారప్రదేశముల నుండి రావలసిన వారికి చెన్నపురిలో ట్రాములు మిగుల యిబ్బంది కలుగజేయుచున్నవి. అందుచే రేల్లు హెచ్చయినను, కాలము వృధాపోకుండ త్వరలో రాగలుగుటకు మారభాగములనుండి రావలసినవారు మోటారుబస్సులనే యుపయోగించుచున్నారు. ఇంతియగాక ట్రాంవేసువారల గ్రేమ్మ సమయమున ప్రజలనుభవించిన కష్టముల పై మోటారుబస్సులను మరింత ప్రోత్సాహము గలిగెను. ఇట్టితరీ, వీధిని నిర్మాణమునకు పోయిందను. కొన్నిరోడ్లపై నివృత్తిగుటకు అవకాశ మొసగి ఆ రోడ్లను చక్కబెట్టుట యవసరము. మోటారుబస్సులకన్న గూడ పెద్ద బరువులను కొనిపోవుటకు యూరపియను ఫరము లుపయోగించెడి మోటారు లారీలవలన రోడ్ల కెక్కుడు చెరుపు కలుగుచున్నది. ప్రస్తుత స్థితిలో పెద్దరోడ్లమీద విశేషధనమును వెచ్చించుటమాని అన్నిరోడ్లపై సమ సమానదృష్టిని నిలిపి, రోడ్లు నిర్మాణమునకు చొక్కయగు పద్ధతుల నవలంబించుట యవసరమగుచున్నది. పట్టణములలో మూడింటి గొంతు వంతుల ప్రదేశములందు ఎల్క్విక్కు

దీకములను వెలిగించుచున్నాడు. కిరోసిను దీకములను విధులనుండి పూర్తిగ దీసివైచుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ప్రీవిడ్యూర్ని కా ర్పొరేషనువారు తగిన శ్రద్ధ వహించలేదని, కమిషనరుగారి యుద్దేశము. నీటి సప్లయ దినమునకు 15,000,000 గ్యాలను లగుచున్నది. సప్లయ సంత తమగనున్న చెన్నపురికి పరిశుభ్రోదకము ననుర్చుటకు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుట లేదు. పరిశుభ్రోదకమును పట్టణమునకు సప్లయ జేయుచో, చెన్నపురిలో చెలరేగెడి వ్యాధులనేకములు తొలగిపోయి, ఆరోగ్య మభివృద్ధియగును.

డ్రైయనేజి ఏర్పాటు లొకను మిగుల వసంత్యప్రకరముగనున్నది. చెన్నపురిలో ప్రజల మరణముల సంఖ్య వేయింటికి 41. మామూలుఆరోగ్య కరిస్థితులున్నచోటుల వేయింటికి ఇరువదియై ఆం తకన్నను లెక్కవగను మరణముల సంఖ్య యుండవలెను. పదివత్సరముల సామాన్య మరణసంఖ్య చెన్నపురియందు వేయింటికి నలువది యుండుట జూచిన, ఆరోగ్యకరిస్థితులు హీనముగ నున్నవని గ్రహించవచ్చును. రోగచికిత్సకన్న, రోగనివారణ మెక్కు డవసరము. అట్టిస్థితిలో ఇందుకు తగినంతకృషిని మద్రాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్యశాఖ వారు కావించలేదని, ఆరోగ్య శాఖాధికారియగు డాక్టరు శింగారవేలుగారు అంగీకరించుచున్నారు. ఆరోగ్యశాఖ వారిపని ఫలప్రదమగుటకు, పరిశుభ్రోదకపు ఏర్పాటులును, డ్రైయనేజి, రోడ్ల ఏర్పాటులును తిన్నగవండుట యవసరమని, వారి యుద్దేశము. గృహములస్థితియు, వాని సంతియుం డెడి కరిఫరముల స్థితియు బాగుకడుట యవశ్యకమని మీరు చెలుపుచున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిలో బీదల గృహములను తిరిగి నిర్మించుటగాని, కరిఫరములను మార్చుటగాని, సాధ్యమగు పనిగాదు. ఆధునిక నగరనిర్మాణము లోపభూయిష్టమయినది. చిన్నచిన్న గ్రామములక్రింద నగరమును విభజించి, ఆరోగ్య కరిస్థితులను చక్కగంచుటకు మార్గగ యిండ్లమీద ఇండ్లనుకట్టి పరిశుభ్రమగు గాలిగాని, వెలుతురుగాని జొరుటకు పీలులేని విధమున నగరములలో నేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. గృహములనుండియు విధులనుండియు వెంటను తొలగించుటకు చెన్నపురిలో నవలంబించెడి కద్దతి మిగుల యసహ్యకరముగ నున్నది. ఈ విషయమై డాక్టరు శింగారవేలుగారు యభివృద్ధి మార్గములను కొన్నింటిని సూచించుచున్నారు.

మరియొక సత్యమునుగూడ వారు ప్రతిపాదించుచున్నారు. పుర పారిశుధ్యమునకు, దారిద్ర్యము ప్రబల ప్రతిబంధకముగ నున్నదని వారి యుద్దేశము. దారిద్ర్యనివారణము మద్రాసు కార్పొరేషను విధులలో నొకటిగాకున్నను, హిందూదేశము నావరించిన ప్రధాన సమస్యలలో నిది మొకటి యనుటకు సందియములేదు. దారిద్ర్యమునకును, అవారోగ్యమునకును దగ్గర సంబంధము గలదు. ప్రజలకు కడుపునొండ తిండియున్న ప్రదేశములు ఆరోగ్యమునకు నిలయము లగును. గాంధీమహాత్ముడు పదేపదేసిన రాటపు సందేశము దారిద్ర్య నివారణమునకు సులభసాధనమగుచున్నది. ఈ సాధనమును ప్రజలకు సూచించి దారిద్ర్య నివారణమునకు తగిన ప్రోత్సాహము గలిగించుటకు, మద్రాసు కార్పొరేషనువారు పూని, ప్రజాభ్యుదయమునకు లోడ్పడవచ్చును. కాని రాటములు నాగరిక యుగమునకు బనికిరావనియు, వానిని ప్రోత్సాహపడచుట నేరమనియు, వీని యుపయోగము దేశమును అనాగరిక దశకు గొంపోవుననియు భావించెడివారు మద్రాసు కార్పొరేషను సభయందు ప్రాముఖ్యము నహించుచుండగ, మహాత్ముని యుపదేశము నీ సభవారు ఆచరణలోనికి దెచ్చెదరని యూహించ పీలులేదు. దారిద్ర్య నివారణావశ్యకతను, ఆరోగ్యశాఖాధికారి గ్రహించెను. అందునిమిత్తము ఫలదాయకమగు సూచనలను కావించి యుండలేదు. శిశు ప్రేయోభివృద్ధి విధానముగూర్చి ప్రత్యేకముగ వివరింపబడినది. ఈ విధానపు లాభముల నింకను, చెన్నపురియందలి పలుభాగములవారు పొందుటలేదు. ఈ విధానమున కధ్యక్షురాలుగనున్న యల్. యన్. వీరసింఘిగారు చెలిపిన వృత్తాంతము ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది.

ప్రస్తుత స్థితి

(01)

హిందూదేశస్థితి, అనుదినము మార్పుజెందుటచే, ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలెల్లరు జాగరూకతతో పరిశీలించవలసిన యవసరము గనుపించుచున్నది. అధికారులవలంబించిన నిర్బంధ విధానము దేశమునకు మహాపాకారము గలిగించెనని జెప్పవచ్చును. ఎంతటి కోపకారణమున్నను, నిర్బంధములెంతటివ్రయుగ నడుచుచున్నను, ప్రజలు అహింసను చక్కగ కాపాడిరినువ్యక్తమగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని శిక్షణమునందు, హిందూదేశము ఆరితేరి స్వరాజ్యసంసిద్ధతను వెల్లడిజేయుచున్నటుల, ఋజువయినది. అధికారులు దేశమునెదుట నుంచిన తీవ్రకరిశోధనయందు, దేశము దిగ్విజయము గాంచుచున్నది. సహకారవాదుల నేత్రముల నొక్కమారు తెరిచుటకు, ప్రస్తుతదేశస్థితి యుక్తరకువచ్చినది. అన్ని పక్షములవారును, నిర్బంధ విధానము అక్కరకురాదనియు, సమాధానము దప్ప సఖ్యమునకు వేరుమార్గము లేదనియు, ఏకగ్రీవముగ సూచించెడిస్థితి యరుదెంచినది. రాండుటేబిలు సమావేశమును సహకారవాదు లొక్కమృది గోరుచున్నారు. సంస్కరణముల యుపయోగము వారికి దెలిసి వచ్చినది. రాజకీయవ్యవహారములకు వైదొలగియుండెడి బి. యం. ఓ. పార్థసారథియ్యంగారు సయితము, తమబిరుదమును విస్మరించెదమని ప్రభుత్వమువారికి ప్రాసిరి. జస్టిసు పక్షమును కీర్తించుచున్న కటమంచి రాజులింగా రెడ్డిగారు డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సెసపత్రికకు వ్రాయుచు నిర్బంధవిధానమును మిగుల తీవ్రముగ ఖండించిరి. హేతువాదము మూలమున ప్రజలను సరియగు మార్గమునకు త్రిప్పుటకు తాపిడివరకు ప్రయత్నించితమనియు, ఇకముందుమాత్రము సహాయనిరాకరణోద్యమముతో ద్యమముతో తాము పోరాడుటకు ప్రభుత్వమువారు పీలులేకుండ జేసిరనియు, ఇంకొకసారి కల్పాడుకు తాముజోవుట ఆత్మగౌరవమున కనుగుణ్యముగ నుండదనియు, ప్రభుత్వమువారు రాండుటేబిలు సమావేశమును వెంటనే ఏర్పాటుజేయ వలయుననియు, వీరు తమ లేఖలో సూచించిరి. నిన్న మొన్నటివరకు నిరాకరణోద్యమమును తీవ్రముగ ఖండించుచు, సహకారపు లాభములను వ్యక్తికీర్తించుచున్న ప్రముఖులు, ప్రస్తుతస్థితిలో సహకార మెటుల దుస్సాధ్యమో గ్రహించిరి. అన్ని పక్షములవారిని సమానాభిప్రాయుల గావించుటకు, సూతనోపద్రవము మిగుల లోడ్పడెననుట నిర్వివాదాంశము. ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి తెలియజెప్పుటకును, కాన్ఫరెన్సును సమావేశ పరుపవలయునని కోరుటకును, ఉద్యుక్తులైన వివిధరాష్ట్ర ప్రతినిధులతో ముచ్చటించుటకు రాజప్రతినిధిగా రంగీకరించిరి. రేపటిదినము ఈ రాయబారులు రాజప్రతినిధిగారిని కలసికొనెదరు. న్యాయక్రమముల నిర్వహణము గూర్చియే

రాజకీయధిగారు మరల ప్రతిపాదించడం, లేక హిందూదేశము కట్ట తాము నిర్వహించగల ఉన్నతధర్మ మింకొకటిగలదను సంగతిని గ్రహించి ప్రస్తావించడం చూడవలయును బెంగాలు గవర్నరు గారు రోనాల్డుషే ప్రభువు మాత్రము, వంగదేశ శాసనసభయం దిచ్చిన యుపన్యాసము నందు, వెనుకటికన్న కొంతవడి తగ్గి మాటలాడిరి. రౌండు టేబిలుసమావేశము జరుగుటకు పూర్వము, పోరాట ముగిసేవలయుననియు, సహాయ నిరాకరణవలంబులు ప్రతికూల ఫలంబును నాపివైచిరేని, ప్రస్తుతము అమలులో నున్న ప్రాసిక్యూషనులను నిలిపివైచి, నేరారోపితులను వదిలివైచుటకు తాముహిత మొనగడమని రోనాల్డుషే ప్రభువు కలిగెను. కాని, ఇట్టి ఏర్పాటువలన లాభముండదు. అధికారవర్గ మవలంబించిన నిర్బంధపద్ధతులకు శాస్త్ర ప్రమాద యము గనుబడి ఇందకు తార్కాణముగ ఇది వరకు శిక్షితులైనట్టియు ఇప్పుడు విచారణలో నున్నట్టియు రాజకీయనిర్బంధతుల నెల్లరను మరతులు లేకుండ వదలివైచి, నిర్బంధవిధానమును పూర్తిగ విడనాడుట ముందుగ జరుగవలయునని దేశము కోరికమానదు. సామ్రాజ్యసభ్యులగు డాక్టరు గవర్నరు ప్రభుత్వవద్దటిని ఖండించుచు ప్రస్తుత సంస్కరణములు దేశపు అవశరములకు చాలియుండలేదనియు, ప్రజలు గోరేడి స్వకరిపాలనమును రాజప్రతినిధిగారు సరకు చేయలేననియు, లాలా లజపతిరాయదాసువంటి నాయకులను మెంబనే వదలివేయవలయుననియు, నారిన ఆరెస్టుచేసి యుండగూడదనియు చెలిపిరి. డాక్టరు గవర్నరువంటి మితవాదులుగూడ యిటుల చెలుపుచుండ, ఇప్పుడు నిలిదియున్న ప్రాసిక్యూషనులను మాత్రము తాము నిలిపియుంచెదమనుట ప్రయోజనములేని వ్యవహారమగును. రోనాల్డుషే ప్రభువుగారి ప్రసంగముబట్టి, నవంబరు 17 తేదిన కలకత్తాలో జరిగిన హరితాళ విజయము వారిని రోమావేశచిత్తుల చేసెనని కనుగొనవచ్చును. అందు కొరకు వారు ప్రజల భయభ్రాంతుల చేసిరినియు, వారిప్రయత్నములు అనుకూలఫలితము గలిగించుటకు మారుగ, వ్యతిరేకముగ పరిణమించెననియు, స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజలు శాంతియుగ నవలంబించుచున్న మార్గములను నిరోధించినందులకు, రోనాల్డుషే ప్రభువు గారే ముందుగ సమాధానము నకు తగిన యవకాశము గలిగింపవలెను గాని, ప్రజలు గారు వండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారును, జమ్నాదాసుగారును, 23 తేదిన బొంబాయిలో తమను కలసికొనమని గాంధీని ఆహ్వానింపగ, గాంధీ యందుల కంగీకరించెనని, తంతివార్త చెలుపుచున్నది. మాలవ్యాగారు చిత్రరంజనదాసుగారితో జయిలునందు చాలసేపు ప్రసంగించిరిని, మరి యొకతంతివార్త చెలుపుచున్నది. మాలవ్యాగారి సంగిప్రయత్నము లెటుల పరిణమించునో చూడవలయును. బొంబాయి క్రానికలుకర్రీకు సంపాదకులుగ నియమితులయిన అప్సన్ గారు, కలకత్తా నుండి ఇటీవల బొంబాయికివచ్చిరి. కలకత్తాస్థితిని వర్ణించుచు, ప్రజలు విశేషోత్సాహమును, నిగ్రహకీర్తిని కనుకలదిరినియు, ప్రజలు చార్జనమునకు గడంగనిచో సహాయనిరాకరణోద్యమావలంబులకు విజయము నిశ్చయమనియు, వీరు తెలిపియుండిరి. ప్రస్తుత సమయమున హైందవసమస్య పరిష్కారమగునో కాదో కనుగొనుటకు దేశమంతయు నిరీక్షించుచుండును. త్వరలో పరిష్కారము గానిచో, గజరాతునందు శాసనాతిక్రమణము జనవరినుండియు ప్రారంభమగునని, గాంధీమహాత్ముడు నవజీవనుపత్రికలో గావించిన ప్రకటనబట్టి యూ

హింసనగును. వీరునయినను స్వరాజ్యసిద్ధి త్వరలో చేకూరునుటకు సందియముండదు.

మ్యునిసిపలు సంఘములు : జాతీయవిద్య

మ్యునిసిపలు సంఘములలో సహాయనిరాకరణవాదులు తేరకుండ నాటంకపరుచుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారికచట్టము గావించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు, మ్యునిసిపలు సంఘములు జాతీయవిద్యను కొనసాగించకుండ నాటంకపరుచుచున్నారు. అహమదాబాదు, సూరతు, నడియాడు మ్యునిసిపలు సంఘముల విద్యావ్యాపన ప్రయత్నముల నాపివేయ వలసివదని ప్రభుత్వమువారు గజరాతోడివిజను కమిషనరుగారి నడిగియుండిరి. ఈ మ్యునిసిపలు సంఘములు తమపాఠశాలలను జాతీయవిద్యా సంఘముల యాజమాన్యము క్రిందకు నిచ్చివైచిరి. ఈమార్పు నిజమైతే ప్రయోజనముగా విధిగ గావించబడినది. ప్రభుత్వమువారి సూచనను సరకు చేయక, సూరతు, నడియాడు మ్యునిసిపలు పాఠశాలలను కొన్నింటిని పోలీసువారి సహాయముతో స్వాధీన పరుచుకొనిరి. అహమదాబాదులో కమిషనరుగారి యజ్ఞక్రింద, విద్యాశాఖకు చెందిన ఇన్స్పెక్టరులు మ్యునిసిపలు పాఠశాలలను స్వాధీనపరుచుకొనిరి. ఈ ప్రదేశములలో శాసనాతిక్రమణము జరుగునని ఊహించుచున్నారు. స్థానిక సంఘములు తమపనులను స్వంతిత్వముగ జరుపుకొనకుండ, ఎట్టి అడ్డంకులు గల్పించబడుచున్న ప్రాంతమునబట్టి కనుగొనవచ్చును.

“సర్వీసు” పత్రిక

“సర్వీసు” అను ఆంగ్లవార్తపత్రిక యొకటి సుబ్రాయ కామత్తుగారి సపాదకత్వము క్రింద వెలువడినది. మొదటిసంచిక యందలి వ్రాతధోరణిబట్టి, ఈపత్రిక కాంగ్రెసు ఉద్యమమును వ్యాపించేయ బూనునది, తలంపవచ్చును. మద్రాసురాష్ట్రమునందు జాతీయోద్యమ వ్యాపకమునకు ఎక్కడు ప్రయత్నముల గాంపవలసిన నవసరము గలదు. సర్వీసుపత్రిక ఈ పనికి తోడ్పడునని, మద్రాసురాష్ట్రమునకు విశేష సహాయ మొనర్చిన వగును.

స్థానిక వార్తలు

మద్రాసులో ఆరోగ్యకరమగు పాలను సప్లై చేయు కంపెనీ:—ఈ కంపెనీ వాటాదారుల ప్రధమసంవత్సరమువేళము, 20 వ తేదీకు ప్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలవరకు పేట మైజోర్డులలోని ఫారంహాసులో జరుగును

వడ్లపంట 1921-22 రెండవనివేదికము:—ఈరాజధానిలో నవంబరు మాసాంతమునకు 10,507,000 యెకరములలో వడ్లపంట వేయబడినది. గతవత్సరమునకు 8 వంతు తక్కువైనది. పండినవడ్లు 7069000 టన్నులు అంచనావేయబడినది. (ప్రచురణసంఘము)

నీలిమందుపంట 1921 రెండవనివేదికము:—ఈరాజధానిలో డిసెంబరు 1 వ తేదీనాటికి 182600 యెకరములలో నీలిపంట వేయబడినది. గతవత్సరముతో పోల్చిచూచిన నాటికి 71 చొప్పున తక్కువైనది. మొత్తముగా 2148 టన్నుల నీలిమందు పండినది. (ప్రచురణసంఘము)

ప్రత్తిపంట 1921-22 మూడవనివేదికము:—నవంబరు 25 వ తేదీనాటికి యీరాజధానిలో 1594000 యెకరముల భూమిలో ప్రత్తి నాటబడినది. గతవత్సరముతో పోల్చిచూచిన 10 వంతులు తగ్గినది. ఇప్పటికి పండినప్రత్తి 305000 తేల్లినది. (ప్రచురణసంఘము)

మేరరాజ్ శ్రీలక్ష్మణులు:—మద్రాసు నగరమందలి మేరరాజ్ శ్రీలక్ష్మణులు ఆదివారం ప్రాధానంగా జేర్చుకొనబడిన కట్టిన మేజల్ మయర్లు అను కన్యక భారతవిద్యా శాఖలో కాశ్యకముగ జేర్చుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—డిసెంబరు 17 వ తేదీతో ఆంధ్రమయ్యేవారమున వేయికి 35.5 చొప్పున మరణించిరి. గతవారమున 39.5 చొప్పున మరణించిరి. మరొకటి 24 మందికి సోకెను అందు 8 మరణించిరి కలరా 2 తగిలెను. అందొకరు మరణించిరి. జ్వరములవలన 31 మంది మరణించిరి. గత వత్సరమిదే మాసమున 54.8 చొప్పున మరణించిరి.

మద్రాసురాష్ట్రీయసహకారసంఘముల సమావేశము:—డిసెంబరు 26, 27 తేదీయందు జరుగునున్న యీ సమావేశము, పి. రామలింగారెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగ నుండజాలనందున, రావుబాదూరు యస్. బాలాకృష్ణగారు సెక్రటరీ బొంబాయి కో-ఆపరేటివు యిన్స్టిట్యూట్, అధ్యక్షులుగ నుండుటకు సమ్మతించిరిని ఆసంఘకార్యదర్శి తెలుపుచున్నారు.

బిరుదముల వదలుట:—జిల్లాజడ్జిని చేసిపించను తీసికొని ప్రస్తుతము హైకోర్టు ఎడ్వోకేట్ గా నున్న యం. బి. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, యం. పి. యం. యల్. గారు ప్రభుత్వ సెక్రటరీగారి కట్టు వ్రాపిరి:—సే నింతవరకు రాజకీయవిషయములలో సెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనలేదు. న్యాయము, క్రమము, ఆసు సేవముల పెట్టుకొని మర్యాదగల్గిన శ్రీలక్ష్మణుడు నిష్పందించునంతి దూరము పోలిగిన ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమును, ఈవిషయమున కాశ్యనిర్వాహకులను చట్ట నిర్మాణకర్త లెంకమూలము నాపజాలకుండుటయు జూడ, హైందవప్రదేశగులచేత నాకింకను మిగిలియున్న స్వాభిమానమును రక్షించుకొనుటకు గాను నా “దివానుమాదూరు” బిరుదమును వదలకలెనని నామనస్సాక్షి ప్రకటించుచున్నది. ఈ బిరుదమును ప్రభుత్వమువారు నాకు 1-1-1907 తేదిన నిచ్చియున్నారు. తమయనుజ్ఞను చూచి నన్ను, బృహ్మి పంపగలవాడను.

కీర్తిశేషులైన దివాన్ బాదూర్

వి. సుబ్బరాయలరెడ్డిగారు

పి. పి. రామస్వామిఅయ్య, యస్. ఆర్. యం. ఆస్వామిలై చెట్టియారు, టి. రంగారావు, యం. వెంకటరావులురెడ్డియార్, డి. తనికాచలం చెట్టియార్, యస్. తన్ను వెంకటెట్టియార్, వి. విజయరావులు మొదలయ్యారు, యల్ వెంకటంగారావు, పి. ఆర్. రెడ్డి. పి. త్యాగరామ చెట్టియార్. ఆర్. యల్. మణ్మఖం, మహమ్మద్ ఉస్మాన్, యస్. కస్తూరి రంగఅయ్యంగార్, యస్. ముత్తయ్యమొదలయ్యారు, పి. రామస్వామి మొదలయ్యారు, పి. రామనాథన్, పి. జానకరామరెడ్డి, పి. యక్ మారాండం పిల్లై, యల్. పి. గోవిందరావున అయ్యారు, వి. రామదాస్. యం. రామరావు, టి. అయ్యమనాథన్, యస్. సోమగుండంపిల్లై, పి. కవరామ మినాన్, యస్. గురుస్వామిచెట్టియార్, యస్. సత్యమూర్తి, టి. జి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యారు, పి. యి. లాన్, పి. రంగనాథ మొదలయ్యారు, టి. కవళంకరంపిల్లై, యల్. డి. స్వామికన్ను, పి. రంగనాథి అయ్యంగారు, ఆర్. వి. నుందరరెడ్డిగారు సంతకములు చేసి, మద్రాసు పౌరులు, దివాన్ బాదూర్, పి. సుబ్బరాయల రెడ్డిగారు, వి. యం. బి. యల్., యం. యల్. సి. యెమ్మస్వామిస్వరూ కీర్తిశేషులైనందులకు తమ దూఖమును చెల్లుటకై యొక బహిరంగరంగు జరుగవలయునని మద్రాసు మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరగా, వారు 22 వ తేదీ గురువారం సాయంత్రము 5-15 గంటలకు పచ్చయప్పహాలులో సభ జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

సింహాప్రభువు రాజీనామా

ఆందుకు కారణములు

ఉత్తరహిందూస్థాన్ ఉర్దూపత్రికలు సింహాప్రభువు గారి రాజీనామా కనేక కారణములు నిరూపించుచున్నవి. “వకీలు” పత్రిక నిరూపించిన కారణములు (1) యూరోపియను సహచరులతో పడకపోవుటయు (2) రాజప్రతినిధిగా రాయనన, గాంధీని నిర్బంధించునని కోరగా ఆయన నిరాకరించుట “మదీనా” పత్రిక సింహాప్రభువుగారియాయము మాటయే నమ్ముటలేదు. బీహారు వాతావరణము చాల బాగుండుననియు, ఆయనరంగి మొదలైన యూరోప్యనునకు ప్రసిద్ధికెక్కిన పట్టణములయందే నివసించుచుండెననియు, అందుచేత జబ్బుకారణమున రాజీనామా పెట్టుటసంభవమనియు, నిర్బంధవిధానమున ఆంగ్లో-హైందవసహచరులముందర నాయనమాట సాగలేదనియు, మనసాప్పుక రాజీనామా నిచ్చెననియు వాయుచున్నది. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్)

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ : నిర్బంధవిధాన ఖండనము

రాష్ట్రాపతి ప్రభువు ప్రసంగము : జేతనానాయకుల సమావేశము జరుగుచున్నది

మాలవ్యాగారు చెరసాలలో దాసుగారితో ముచ్చటించుట

మాలవ్యా యమునాదాసుగారు మహాత్మునితో ముచ్చటించుట

19 తేదీని కలకత్తాలో 500 మంది వలంటీరులు బయలుదేరుట; 200 మందిని కట్టుకొనుట

జేతనానాయక సమన్వయ నిర్బంధవిధానమును నిలుపుట

ప్రభుత్వారికి శిక్ష : దాక్షిణ్య గోరుగారి అభిప్రాయము

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

గవర్నరుగారి ప్రసంగము

ఈనెల 19 వ తేదీ సాయంత్రము శాసనసభలో గవర్నరుగారు మాట్లాడెదవని ప్రకటించబడుటచే సభాభవనములో యు సభ్యులతోను ప్రేక్షకులతోను నిండిపోయెను.

రాష్ట్రాపతి ప్రభువుగారికి యిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారి చర్యలను అనేకులు అనేకవిధముల విమర్శించుచున్నారు: పండిత మహేశ్వరగారి సలహా వనుకొని కొందరు నాయకులను సంధర్శించుటకు గాజుప్రతినిధి గారంగీకరించిరి. సంధిసభయొక్కటి సమావేశము కావలసియున్నదియేల రెండుపక్షములవారు తమ ఉద్దేశములను కొంతకాలము ఆపవలెను. అసహాయోద్యమములు అట్లు చేయుట కంగీకరించిన ప్రభుత్వమువారు మాడ తగుచర్యలొనర్చుననియు మై ఆలోచించెదరు. రాష్ట్రమునందలి అంగ్లేయులు హిందువులు, అచ్చులన్నద జరుగుచున్న కార్యములను గురించి ప్రభుత్వమువారికి తెలియబడుచుండెడిది. స్వచ్ఛంద సేవకులు ఖద్దరు క్రయించుచు ఒకదినమున అంగ్లేయ మాయవలయునని మాత్రము బోధించుచుండిన ప్రభుత్వమువారికి బోధ్యము పుచ్చుకొనియుండెను. అయితే నవంబరు 17వ తేదీన దౌర్జన్యము భయపెట్టుట అధికముగ జరిగెను. ఇట్లు సాధారణజీవనము తారుమారయ్యెను. ఇట్టి విపరీతములు జరుగుచుండగ ప్రభుత్వము చూచుచు మారకుండుటకు వీలులేదు.

ప్రభుత్వమువారు చర్యలించుచున్న పద్ధతుల గురించి కొందరు విమర్శించుచున్నారు. సివిలుగావునందు కొందరు దౌర్జన్యమునట్లు కంపెయింటు చేయబడెను. దుర్మార్గులను చేర్చుకొనకుండగని ఖండితముగ ప్రభుత్వమువారు తీరు వొనరిరి. ఏవారైన రహస్యముగ జరుగుచున్నవని కొందరు జెప్పుచున్నారు. కోర్టులో నున్న ప్రజలు అల్లరిచేయుచుండిరి. అందుచే మాడుకేసులు జరుగుచుండగ మాజిస్ట్రేటు ప్రేక్షకులను తమనుగొల్చెను.

ఖయిదీల యెడల పోలీసు వారు దౌర్జన్యము కనబరచుచున్నానని వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడెను. సి. ఆర్. దాసుగారిమారుడు కొట్టబడెనని కొంత ఆందోళన జరిగినది. వైద్యులపరీక్షయందు బెబ్బలుతగిలిస్తలు నిరూపింపబడలేదు. విద్యార్థులు అనేకులు నిర్బంధింపబడి రనుమాటనిజమే. విద్యార్థుల దేశభక్తిని ఈవిధముగ మార్చునాయకులను దూషింపవలెను. గాని ప్రభుత్వమువారిని దూషించుట ముక్తముకాదు. తమపక్షానికి వారందరు విరుద్ధల చేయుచున్నారని నిర్బంధింపబడినవారిలో అనేకులు మిల్లమాలీలు స్వచ్ఛంద సేవకులుగా చేరినందులకు కొంతభాగ మియ్యబడినదని వారే అంగీకరించిరి.

ప్రస్తుతము పరిస్థితులు మారుచున్నవి. శిక్షకాలములో తాత్కాలికపు సంధి వరుదయని తలపఱచును. సహాయ నిరాకరణమారుటకు సంభవపట్ల ఉత్సాహమై లియ ఉద్యమమును తాత్కాలికముగ ఆపివో ప్రభుత్వమువారు శిక్షను గుర్తించుగ ప్రకర్తించుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. బహిష్కారము, అంగ్లేయమాయలను మున్నగు ఉద్యమములు నిలిపి, యవరాజుకు స్వాగత మిచ్చుటకు అంధికి అధికార మిచ్చినవో,

ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చుకొనవలయునని నేను సిఫార్సు చేసెదను. వీధుల వెంటడి తిరుగుచు చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రకర్తించుకొనడమని అసహాయవాదులకు ఉత్తరపు లియ్యబడినవో ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును ఆపివేసెదరు. నిర్బంధముల ఆవశ్యకత అంతమొందును.

తమ ఉద్దేశమును అసహాయవాదులు ఆపివో ప్రస్తుతము చార్జి చేయబడినవారు విడుదలను నేను సిఫార్సు చేసెదను. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో కాంతిముగ నుండుటముఖ్యముగ అవసరము. మీరందరు మీశక్తికొని కాంతిస్థాపనమునకై పాటుపడెదరని నమ్ముచున్నాను. మీరు యువరాజునకు స్వాగత మిచ్చుటకు తీర్మానించుకొన్నారు. నరయుకు స్వాగతమిచ్చుటకు మీరు సంపూర్ణముగా ప్రయత్నము చేయవలెను.

చర్చ

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులగురించి ఆలోచించుటకై సభ సాధారణ కార్యక్రమము ఆపవలయునని సురేంద్ర నాథముల్లికు గాకాక తీర్మానముపాదించుచు నిరంకుశాధికారుల క్రూర నిరంధమును తీరముగ ఖండించిరి. నిర్బంధముల కల్ల అసహాయోద్యమము మరింత అధికమైనదని కె. యస్. రాయగారు చెప్పిరి. ప్రజలకోరికల ననుకరించి ప్రభుత్వమువారి విధాన మనలించిచిరి సర్ హెన్రీ లీవరుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమువారు గొప్పతప్పిన మొదటిని అజాయిదార్లుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానమును అభినందించుచు వాల్టర్ స్పిత్తుగారు మాట్లాడిరి. నాయకులు రాజప్రతినిధిగారిని సంధర్శించువరకు ఈ విషయమై ఎక్కువ మాట్లాడుట యుక్తము కాదని సర్ ఎ. చాదరిగారు రభిప్రాయ పడిరి.

అంగ్లేయ మాయలవల్ల నష్టము కలిగినదని గొకర్ గారు చెప్పిరి. నిర్బంధింపబడినవారి పట్ల సానుభూతి కనబరచుచు ప్రభుత్వవిధానమును ఆమోదించుచు బ్లాక్ మహారాజుగారు మాట్లాడిరి. సభ అంతిమిలో ముగిసెను.

చిత్తరంజనదాసుగారియో

చెరసాలలో సంభాషించుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—ఈదినము పండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారు చెరసాలకు వెళ్లి చిత్తరంజనదాసుగారితో నడికొల్లుముగ సంభాషించిరి.

ప్రముఖుల రాయబారము

కలకత్తా, డిసెంబరు 19:—ప్రకృత రాజకీయస్థితిని గురించి యోచించి, అన్నివర్తములవారిని లియననపి ఒక సభను సమావేశము చేయవలెనని ప్రార్థించుటకు ప్రముఖుల రాయబార మొకటి డిసెంబరు 21 వ తేదీని బుధవారము ఉదయమున రాజప్రతినిధిని సంధర్శించును. రాజప్రతినిధి ఈ ప్రముఖులతో సంభాషించుట కంగీకరించెను.

ఇతరవరకు సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారు, శేషనిరయ్యగారు, అనివిసెంటుమ్యు, లాఫ్లి శారాయణ్ణి, జమ్నా దాసుద్వారకరావు, సర్ పి.సి.కే, సర్ అనుబోష చౌదరి, ఫహాన్ హాట్ అబ్దులు కాకిం, చాన్వరవాను బ్రిగ్గా, సయ్యదు హాస్సేక్, ఇకాంబేహాద్ భాగ్యత్రం, పండితమదన మోహనమాలవ్యా, బాబు ఈశ్వర శరణ్, పండిత హరిదయా నాథ కుమార్ గారుల చేరి రాజప్రతినిధిలో సంభాషించుటకు వెళ్లెదరు.

కలకత్తాలో 500 మంది వలంటీరులు బయలుదేరుట
19 వ తేదీని 500 మంది వలంటీరులు వీధులలో బోధనల వారంభించిరి. ఇంత హెచ్చుమొదలి యిదివరకే నాడును రాత్రేను. వారిలో 200 మందికి పట్టుకొనిరి. 263 మంది వలంటీరుల కేసులు 19 వ తేదీని విచారణజరిగెను. వారిలో 7 గురుని వదిలి. 256 గురికి శిక్ష విధించిరి.

బొంబాయి

నుచ్రసిదులగు పండిత మాలవ్యాగారి దేశభక్తి.

గాంధీమహాత్మునితో చర్చించుట

అహమ్మదాబాదు, డిసెంబరు 19:—డిసెంబరు 23-వ తేదీనగాని, అంతకు ముందు వెనుకటి దినములందు గాని ప్రకృత రాజకీయపరిస్థితులనుగురించి చర్చించుటకు తమతో బొంబాయి నగరమునందు కలసి మాట్లాడవలసినదని పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, జమ్నా దాసు ద్వారకదాసు గారులు గాంధీమహాత్ముని ఆహ్వానించిరి. మహాత్ము డిండల కంగీకరించెను.

మహాత్ముని హిందోపదేశము.

అహమ్మదాబాదు, డిసెంబరు 19:—గుజరాతీభాషలో ప్రకటించబడు తమ సభాజీవితమునాల్గు పత్రికయందు గాంధీ మహాత్ముడు గుజరాతు దేశమున కిట్లు హిందోపదేశమును చేయుచు వ్రాసెను:—జననరీమానములలోపల ఖర్చి, నాదీయాడు మండలములు సంపూర్ణ శాసనోల్లంఘనమునకు తయారు గానియెడల గుజరాతు దేశ మందుకు సిద్ధపడి యుండవలెను. అని నేను గోరుచున్నాను. వ్యక్తులు ఈలోకల శాసనోల్లంఘనము చేయవచ్చును.

పూనాలో మద్యవిక్రయ నిరసనము

19 వ తేదీని సిటీమార్కెటు దుకాణదారులు సారాదుకాణములనంద బోధనల వారంభించిరి. పోలీసువారు వారిపేరులను వ్రాసుకొని నడలిరి. వెనుక పేరులు వ్రాసుకొనిన వారిలో కొందరిని పోలీసు చట్టముక్రింద కేసు చేసిరి. వారికి జూర్యావా నేయబడెను. వారు చెల్లించుననిరి. చరాధి జప్తుకు వారంట్టనిచ్చిరి చిల్లర సామానులను జప్తు చేయుచున్నారు. యింత వరకు 300 మంది పేరులును పోలీసువారు వ్రాసుకొనిరి. పూనా మేజిస్ట్రేటు పుత్తెగువును రద్దుపరచవలె నను తీర్మానమును బొంబాయి శాసనసభలో నుపపాదించెదనని శాసనసభ్యుడు గుప్తగారు అధ్యక్షునకు తెలియజేసెను.

ఉప్పునుగారు బొంబాయి క్రానికలు సుపాదకత్వమును గ్రహించుట

తాతాకంపెనీవారి ఆంగ్లపత్రికలకు ప్రధానపంపాదకుడుగా నుండిన డి. జి. ఉప్పునుగారు ఆపని మానివేసిరి. బొంబాయిక్రానికలు పత్రికకు ప్రధానవ్యాసమును వ్రాయు సంపాదకుడుగావేరిరి, జాతీయకల్యాణకు విధానము ననుసరించి వ్రాయుట నాకభిమతము. అది నాయకమానుల విధానమునకు వ్యతిరేకమగుటచే నాకును వారికినిల మూడుపండ్లక రారు నాయకులును వారి ఆమోదము మీద రద్దుపరుచుకొంటిమి. తాతాకంపెనీవారి రాజకీయాభిప్రాయములనుగుర్చి నేనేమియును చెప్పగోను. నేను చిరకాలమునుండి జాతీయవాదపక్షమునందు గాధాభిమానమును కలిగియు యున్నాను గాని ఆలీనాదకులు మున్నగు నాయకుల శిక్షలతో నేను నాభావమును స్పష్టపరుపవలచితిని. నేనుపుడు కలకత్తానుండి బొంబాయికి వచ్చితిని. అచటి ప్రజల అధికోత్సాహమును అత్యుగ్రహమును నాకు చాల మెప్పు కలిగించెను. వారి ముఖ్యనాయకులను పట్టుకొనుటకునలన నడచి ప్రజలలో తీవ్రస్వభావులు బహిరంగ దౌర్జన్యములకు గడంగుతుండ నిరంధింపవల నాయకులందరును చెరసాలలో నున్నారు. ఇట్టిస్థితిలోగూడ వారు దౌర్జన్యమును చూపకుండ గలిగిన అసహాయ వాదుల కచ్చట విజయము నిశ్చయమని పుష్కనుగారు వార్తాసంఘ ప్రతినిధిలో చెప్పిరి.

సహాయవాద పురసాలక సంఘములు

సూరకు, నడియాడుపురపాలక సంఘములవారు తమ పాతకాలలను ప్రభుత్వమువారి పరిశోధికి పరిశీలించుట కంగీకరింపనందున కొంతగడుదిచ్చి ఆపాతకాలలను వశపరుచుకొనవలెనని బొంబాయి దొరతనమువారు గుజరాతు కమిషనరుకు వ్రాసిరి. ఆగెండుపట్టణముల పాలకసంఘములవారును తమపాతకాలలను అచటిజాతీయ విద్యాలయపాలక సంఘమువారికి వశపరుచుచు తీర్మానములజేసి పత్రికలపై వ్రాసియిచ్చిరి. అగడుపు 17 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలలో ముగిసినందున పోలీసువారి సహాయమున సాపాతకాలలలో కొన్ని పురావారు పాతకాలలనుగుడ ప్రభుత్వము

వారు వశపరచుకొనిరి. అనంతరము పురపాలకసంఘము వారు కొంతగడువును కోరినను దొంతము వారంగీకరింపలేదు. ఇప్పుడు పాతకాలకు క్రిస్తును నెలవల నిచ్చిరి. అమాడుపట్టణములందును అజ్ఞోల్లంఘనము ప్రారంభమగునట్లున్నదని విశేషము కుడు అనాడువాదముండి 18 వ తేదీని బొంబాయికి తంతి పంపెను.

బాప్తిస్టాగారు రాజప్రతినిధిగారికి పంపిన లులివార్త కార్మికులలో చాల అశాంతి ప్రబలివది. వివిధదేశీయ వాడుకుల సహజేతమును వెంటనే జరిగించి రాజకీయాధికారమును సంపూర్ణాధినివేతన సమానాధికారమును యిండియా కేంద్ర కాలమున కేయ్యబడునని నిర్ధారణగా ప్రకటించు టత్యవసరము. సంస్కరణ చట్టమునందలి సవరణ జరుగవలెనని కార్మికసంఘాభ్యుదయ బోసపు బాప్తిస్టాగారు రాజప్రతినిధికి తంతివార్త నంపిరి.

పంజాబు

ప్రొక్కగారి కేసు

లాహారులో 19 వ తేదీని నెలవల జయిలలో ప్రొక్కగారి కేసులో ప్రొక్కగారు ఒక సంవత్సరమువరకు కాంతి నెలకొల్పుటకు 10000 రూపాయలకు పూచీకత్తును చెరి 5000 కు ఇదరిని బావియను యయ్యోవో 6 నెలలు విడిచెను విధించిరి. నన్న పాశ్చాత్యశైలిగా మారు లెక్కించి వారికిగల సౌకర్యములను వాకు కలిగింపవచ్చు. నన్న ఇతరజాతీయవాదు లలో పాటే చూడవలెను. అని ప్రొక్కగారు తెలిపిరి. ప్రొక్కగారి కేసు డిశంబరు 3 వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. లజపతిరాయగారి కేసులో సాక్ష్యమియ్య నిరాకరించినందులకు పంజాబు రాష్ట్రీయకౌన్సిల్ కార్యదర్శి లాలా త్రిలోకచందుగారికి 19 వ తేదీని ఒక్కొక్క కేసులో 8 నెలలు జైదును 300 జూరీనాయకును విధించిరి. ఒకటి నమభవించిపిమ్మట మరియొక కేసు నమభవింపవలె ననిరి.

ఢిల్లీ

రాండుటేలిలు సమావేశము

ఢిల్లీ డిసంబరు 19:—ఇప్పటి నిర్బంధ విధానప్రయోగమును మానుకొని ప్రకృతరాజకీయస్థితినిగురించి చర్చించుటకన్ని పక్షముల వాతప్రతినిధులు. చేరి రాండుటేలిలు సభను సమావేశముచేయుట యుక్తముగానుండునని దేశమునందలి అధికారేతరులు ముఖ్యముగా మిలివాదులు అభిప్రాయపడుచున్నారని భావతభూమి యందలి అన్ని దేశీయుండి సందేశములు చేరుచున్నవి. సమితుల చట్టము సతిక్రమంపినందుకు చెరసాలకు బంపబడినవారివంటిదిని ప్రభుత్వమువారు విడిచిపెట్టవలసిన దని కొందర పేక్షించుచున్నారు.

బేర

బీహారు దొరతనము నిర్బంధవిధానమును నిలుపుట మాన్యు యిమాముగారు మున్నగు శాసనసంఘసభ్యులు విజ్ఞప్తి పంపి ప్రభుత్వమువారిని దర్శించి మాటలాడినందున యిముందు ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని పొందకుండ క్రిమి నలులా అమెండుమెట్లు చట్టముక్రింద చర్య జరుపరాదని కమిషనరులకు మండలాధికారులకు పోలీసు అధికారులకు ప్రభుత్వమునా రాజ్ఞాపతముల నంపిరి.

నిర్బంధశాసనములు

అవసర శాసనసభ సంయుక్తరాష్ట్రములయందు క్రిమి నలులా అమెండుమెట్లు చట్టమును తొలగింపవలెను. ఆచట్టము వినుసరించి చెరసాల కంపబడిన వారివంటిదిని విడుదల చేయవలెను. ఇప్పుడు విచారణలోనున్న కేసులను రద్దుచేయవలెను. తీర్మానమును చర్చించుటకు జనవరి నెల 10 వ తేదీ మున అవసర శాసనసభను సమావేశ మొనరింపవలెనని శాసనసభ్యుడు పండిత గోకర్ణనాథ మిత్రగారు శాసన సభాభ్యుదయకు వ్రాసిరి.

వలంకేరుల కేసులు

19 వ తేదీని లక్నోలో వలంకేరుల కేసులు విచారణ జరిగినవి. ఒకడు తనమాటల చెప్పెను. అతనిని వదలిరి. ఒకడేమియు వాదించలేదు. అతనికి 8 నెలలు విడిచెనువేసిరి ఈ ప్రభుత్వమును యా న్యాయస్థానమును లెక్కచేయకుని తక్కినవారు చెప్పినందున వారికి 9 నుండి 10 నెలలు విడిచెను వేసిరి.

రంగూను మెయిలుసంపాదకుని వ్యక్తికొనుట వెనుక అలహాబాదుశాస్త్రీదత్తగానుండి తనవారి రంగూనులో రంగూను మెయిలుపత్రికకు సంపాదకుడుగానుండి 5000 రూపాయలకు అలహాబాదుకు రాగా బర్మాకుండి వచ్చిన వారంటు ప్రకార మతనిపట్టుకొని రంగూను తీసుకొని వెళ్లిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలో చాలవోట్ల చాలమంది పట్టుకొని తీతులు విధించుచున్నారనవార్తలు వచ్చుచున్నవి.

డాక్టరు గవరుగారి అభిప్రాయము.

పామ్రాజ్య శాసనసభ్యుడు డాక్టరు గవరుగారు నాగ పురమున వార్తాసంఘ ప్రతినిధిలో తమ అభిప్రాయములను తెలిపిరి. దేశమునందలి రాష్ట్రముల ను అసహాయవాదుల కదలిక నడచివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కృతనిశ్చయమై గడంగిరి. దేశాభివృద్ధియు కాంతి స్థాపనమును ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కర్తవ్యములు నిర్బంధ విధానమును విరివిగా ప్రారంభించి యుండుము. అట్లు ప్రారంభింపవలెనని యొకటి వారు నిర్బంధించుచున్నారని మాకది సమాధానము గాలేను. సంస్కరణ విధానమున కది ప్రతికూలము వానివలన చున్న స్పర్ధయు నాతిర్వేషమును చురింత ప్రబలుచును. దేశమందు సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధికి నిరోధమును కలిగించును. అధికమగు కదలికను వాక్యాంత్యమునకును ప్రభుత్వమువారు దవకాశమియ్యవలెనని నూతన శాసనసభలు కోరుచుంటుంటి అధికారాధ్యక్షులకు నిర్బంధవిధానము ప్రతికూలము నిర్బంధవిధానమువలన వ్యక్తల స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగుట విధి. దానవలన ప్రభుత్వము పట్ల ప్రజలసానుభూతి తొలగి మనము బలహీనుల జేయవలసిన అసహాయవాదులకే అధికబలము చేకూరును. మిలివాదుల కక్తి మిక్కిలిగ క్షీణించును. దేశమున కలవర మొక్కసారిగ తలయెత్తును. ప్రస్తుత్తిన యిండియా ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘము వారెప్పటికీ పుడు గమించి పురరాలోచన చేయుచు నేయున్నారని మార్చి 23-వ తేదీని 50 విలియం విన్సెంటు గారు వదిలిరి. అట్టి పురరాలోచనలలో రీడింగుప్రభు వధికారము నువహించినప్పటికీ నెపుడో యొకసారి ప్రభుత్వపువిధానమున నిట్టి మార్పు గలిగియుండును. అసహాయాధ్యక్షులను క్రింది అంతరించవలెనని పేమున్నట్లు ప్రభుత్వతలంచెను. రీడింగుప్రభు విధు డింకోరేతని నిశ్చయించెను. ఎటుల వైన నేమి సార్వదేశిక నిర్బంధ పే ప్రస్తుత విధానము. పామ్రాజ్య శాసనసభ ప్రత్యేకీపసంఘమువారు ద్వువేయబడగిన వని నూచించినట్టియు డిల్లీలోజరిగిన శాసనసభవారు నూచించినట్టియు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినట్టియు కఠినశాసనములలో రెండింటిని విచ్ఛలవిడిగా ప్రయోగించుచున్నారు. ఈ నిర్బంధ విధానమును నిష్కర్ష గ ఖండించిన తోడి శాసనసభ్యులు నలుగురితో నేనుగూడ సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచున్నాము. రీడింగు ప్రభుత్వవారి సమర్థనము నా కేమియును రుచించలేదు. ప్రజావాదులకు నందరి నిట్లు నిర్బంధించుచుండుట వలన దేశమున ప్రజలలో హాహాకాము కలిగినదగుట నిశ్చయము. ఇండియా రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లొక్కసారిగా నిర్బంధ విధానమును ప్రారంభించినంతమాత్రమున నీసత్యము మరుగుపడునదిగాదు. జాతీయాశయమును కడుక్రీస్తుముగ వేహాగ్యులగుమీను నాతో మేమసహాయవాదుల విడవాడిమి. ప్రభుత్వము వారు సహకారమును మాసింపవరకు మేమును సహకారమును మాపుటవలన నాఫలితము చేకూరునని తలచితిమి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వవిధానము పూర్తిగా మారినందున మేము నుపుల రాలోచనచేయు టవలసిమైవది. తిరిగి సంస్కరణములు కావలెనని దేశీయులందరను ఘోషించుచున్నాము. ఇది మరి కేయ్యబడిన వానిని పరిక్షింపగా అవి చాలలేదని నిర్ధారణమైవది. ఇందులకు రీడింగుప్రభు నేమిచెప్పను? ప్రజలను బాధించి బలవంతపెట్టి ఆక్రమముగు వత్తిడిని కలిగింపకుండ నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించితిమి వంగరాష్ట్రమున రాజప్రతినిధి నుడివెను. అట్లు చేసిన వారివంటిది క్షింతిరి? లాలా లజపతిరాయగారు నెహ్రూకుటుంబమువారు చిత్రరంజన దాసుగారు మున్నగు వాడుకుల నందరిని ప్రభుత్వమువారు రిటైన్ చేసి వెంటనే వదలదగును. వారిని అరెస్టుచేయనే నూడదని డాక్టరు గవరుగారు నుడివిరి.

మిలివాదనాయకులు మహాత్మునితో సాభాషించుట

కాన్పూరు, డిసంబరు 19:—జమ్నా వాసు వ్యాకవాసు, హరిదయానాథ కుమార్తాగారు సుమగ్ధతయందు గాంధీయహత్యునితో అతిదగ్గరముగ ప్రత్యక్షరాజకీయపరిస్థితులను గురించి సంభాషించి, కలకత్తాలో అనివిసెంటుకు, పండితమదనమోహనమాలవ్యాగారలను సంధించుటకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. (జి. ఎ. పత్రిక).

ఆంధ్ర దేశము

వైస్రాయు గుంటూరు చేరుట

గుంటూరు, డిసంబరు 20:— నిన్నటిదినము ఆంగ్లేయ హైందవదైనికులు గుంటూరు చేరిరి. పాతకాలబాంబులెవ్వరు గాని వారిని బాదుటకు కల్గినవారుకారు. ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన పురపాలక సంఘసభ్యులు, ప్రభుత్వోద్యోగియులు మాత్రము వారిని ఆహ్వానించిరి. శాంతరక్షణమునకు కాంగ్రెసుకమిటీ జాతీయసేవకులను పురమండపుటచ్చట బెట్టెను పోకిరితనము చేయ నుద్యుక్తులైన కొందరు దైనికులు మాత్రము 5 గాంధీబోపిలును, 9 కల్రలును, 64 స్వశాజ్యసభాకములను వాలంటీర్లదగ్గరనుండి దౌర్జన్యముతో బెట్టికొనిరి. శాసనసభ్యులముగాని ఈదుష్కృత్యమునకు వాలంటీరులు తమఅసమ్మతని గనబఱచిరి. వాలంటీరులు, పౌరులు ఆత్మనిగ్రహముతో శాంతిచిత్తులైయున్నారు. సాయంత్రము స్వరాజ్య జాతీయసేవకులు సభాకములను దీపికొని రాకేగిగుండ మేళరాశముతో ఊరగుచువెళ్లిరి.

పి. మామయ్య గుప్తగారిఅధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరిగెను. శాంతిచిత్తులై దౌర్జన్యరాహిత్యముగ బోరావరలసిన దని దేశభక్తుడు ప్రజలకు హితోపదేశముచేసెను. చిరాలవాస్తవ్యులగు గౌనుచేగుగారు మామగ్ధియులకు ప్రత్యేకముగ హితోపదేశముచేసిరి. ఇంక కొంతమంది కూడ ఉపన్యసించిరి. విదేశస్త్రమహిమ్నారము వద్యపాన నిషేధములను గురించి ఆంగ్లేవర్ష బోధించుటకు కాంగ్రెసు కమిటీ ఏర్పాట్లను చేయుచున్నది అని గుంటూరు వందల కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి మాకు నేడు తంతివార్తలు పంపెను.

గోదావరిజల్లాకాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ

కాకినాడ, డిసంబరు 19:—గోదావరిజల్లాకాంగ్రెసువర్కింగుకమిటీ సభ్యుల సంఖ్య 10 నుండి 5 కులు కల్గించివేయబడినది. పోతులసత్యరాజుగారుకమిటీ అధ్యక్షులు, బండక ఇంజనీరు డి. యల్. సునీహారాగారు కార్యదర్శి. ఇంతకుముందు గంటి సుబ్బారాయుడు గా కార్యక్షులు గాను, బులుసు సాంబయ్యగారు కార్యదర్శిగాను బనిచేయుచుండిరి. మిగిలినముగ్గురు సభ్యులు:— వెన్నెటి శత్యనారాయణ, గూట్ల పి. సుబ్రహ్మణ్యం, డాక్టరు జె. జగ్గన్న శాస్త్రిగారు.

16 వ తేదీని “స్టేషన్” “న్యూ యిండియా” పత్రికలలో దేశాభిమాని అను అతడు తన్ను గురించి వ్రాసిన విషయము లన్నియు శుద్ధ అబద్ధములని గంటి సుబ్బారాయుడుగారు నాతో నిట్లు చెప్పుచున్నారు.

నా యిష్టంబులవలన నేను కమిటీలో సభ్యత్వమును ఆద్యక్షుని పదవిని విస్మించితిని. సహాయనిరాకరణోద్యమము నిరుపయోగమని తలచి నేను ఉద్యమమునువిడవదలేదు. నేనింక ఉద్యమవిజయమునందు పాల్గొనుచున్నాను. ఉద్యమవిజయమునందు నా కింతమునుపు ఉండిన నట్టిదృఢ విశ్వాస మేమాత్రము తిక్కలేదు. ఈ ఉద్యమములముననే మనము స్వరాజ్యసిద్ధిని బడయగలమని నేను నిశ్చయముగ నమ్ముచున్నాను. విజయము దృక్పథమునందు గోచరమగుచున్నది. ఉద్యమము నిరుపయోగమని నేను తలచినట్లు ఆపత్రికల విశేష శుద్ధ అబద్ధములను వ్రాసెను. నా స్వంత ఇబ్బందులవలన నేను కమిటీలో సంబంధమును వదలుకొంటిని

అమెరికావారి సానుభూతి

మహాత్మునియందు నమ్మకము.

నిర్బంధితుల నభినందించుట.

డాక్టరు సందర్లండుగారు న్యూయార్కునుండి డిసెంబరు 16 వ తేదీ నిట్లు తంతివార్తనంపిరి. న్యూయార్కునుందు భారతీయులును అమెరికనులును సమావేశమై ఇట్లు తీర్మానించిరి. న్యూయార్కులోని భారతీయులను అమెరికనులను గలసి సమావేశమై, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడిన అతి సోదరులు, లాలాజపతిరాయ, డాక్టరు కిచులూ, పండిత హతీలాల నెహ్రూ, సి. ఆర్. దాసు, మాలనా అజదు మొదలగు వారిని విడిపించుచు సందేశ మంపవలెనని తీర్మానించిరి. మహాత్మునిని, భారతజాతీయుల హాసభలయందు తమకు సభ్యకము కలవనియు, స్వరాజ్యము సంపాదించువరకు ఆ గొప్ప పోరాటమును సాగింపవలెనని వారిని కోరవలెననియు గీ సమావేశమున డిశంబరు 17 వ తేదీనున్నారు.

విదేశ వార్తలు

బర్లండు సంధియొడంబడిక

డెయిలీ ఈరాను రహస్య సమావేశము

డిసెంబరు 16:— డెయిలీ ఈరానువారి రహస్య సభ ఇంకను జరుగుచునే యుండెను. 19 వ తేదీన బహిరంగ సమావేశము జరుగునని నిర్ణయింపబడినది.

బెల్జియన్ పోరాటములు

డిసెంబరు 17:— బెల్జియన్లనుగల దల్లరును పోరాటమును తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. సగరమునకు తూర్పు ప్రదేశమున వీధులయందు తీవ్రపోరాటము జరిగెను. ఇంతవఱకు 6 గురు మరణించిరి. 16 వందలకి గాయములు తగిలెను. 18 వ తేదీన గూడ ఒకరిపై నొకరు తుపాకులు గాల్చుకొనుట తిరిగి ప్రారంభింపబడినది.

ఆయుధనియమనభ

బాల్కన్ గారు

సర్వైరెనుల తొలగింపవలెనని బాల్కన్ గారు పూరించెదరు.

బ్రిటిషువారు నౌకానిర్మాణ మాపుట

బ్రిటిషువారు నిర్మించుచున్న నాల్గు నొప్ప నౌకలనిర్మాణము నాపివైచి రనియు, వాషింగ్టన్ సభాఫలితములనుబట్టి తరువాత కార్యము నిర్ణయించుకొనెద రనియు ఎవరిగారు నడిపిరి.

నౌకల తొలగియుట

వాషింగ్టన్ యొడంబడిక ప్రకారము జపానువారు 485000 టన్నుల బరువుగల నౌకలను తొలగించి 318000 టన్నుల బరువుగల 10 పెద్దనౌకల నుంచుకొనుదురు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములవారు 827000 టన్నుల బరువుగల 30 నౌకల తొలగించి 526000 టన్నుల 18 నౌకలనుంచుకొనుదురు. బ్రిటిషువారు 606000 టన్నుల బరువుగల 23 నౌకల తొలగించి 582000 టన్నుల బరువుగల 20 నౌకల నుంచుకొనుదురు. అమెరికా, బ్రిటిషులు ప్రాంతనౌకలస్థానమున 525000 టన్నులకంటె పెక్కువ నౌకల నిర్మింపరాదు. జపానువారు 315000 టన్నుల నౌకల నిర్మించుకొనవచ్చును.

చైనాస్థితి

జపాను ఇంగ్లండులు చైనాదేశమును చంపివేయుచున్నవనియు హుంటంగును జపానువారు బలవంతముగా లాగుకొనుటలో నమెరికావారు గూడ కారణ భూతులయి రనియు సంయుక్తరాష్ట్ర సెనేటునందు రిదుగారు వచించిరి.

జర్మను నష్టపరిహారములు

డిసెంబరు 15:—జర్మను నష్టపరిహారములు జనవరి ఫిబ్రవరి మాసముల వాయిదాను నీయజాలవని జర్మనులు నష్టపరిహార శిథిలమునకు తెలిపిరి. జర్మనులు ఇతరదేశములలో ఋణము కొనుగొను ప్రయత్నించినందు, 200 మిలియన్ల మార్కుల ఋణము మూలము దొరకెనియు జర్మను ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

సర్వైరెను సమస్య

డిసెంబరు 16:— బాల్కన్ గారి నీదినము దర్శించి ప్రశ్నింపగా సర్వైరెనులు ఆత్మరక్షణకొరకే యువయోగింపబడుననుట కా ధారము లేదని ఆయుధ నియమ సభలు బహిరంగ సమావేశమునం దీ సమస్యనుగురించి తీర్మానము నుపపాదించెదమనియు నుడిపిరి.

పరాను ఆర్థికాయములు.

డిసెంబరు 17:— నౌకాసంఘమువారియెదుట నీదినము పరానుప్రతినిధులు సాక్ష్యమునొసగిరి. జపానువారిను నౌకలు పరానువారిగూడ నుండవలెనని స్పష్టముగా నుడిపిరి. ఆయుధనియమ యొడంబడిక వర్తింప 10 వత్సరములలోను స్పష్టముగా దెల్పిన విధానము చొప్పున పరానువారు నౌకానిర్మాణమునకు గడంగినచో జపానువారి నౌకాసంఖ్యతో బోల్చినయెడల నందు వారు 275 నౌకలను పరానువారునిర్మించుకొనెదరు.

చతుర్దేశ యొడంబడిక

డిసెంబరు 18:— చతుర్దేశ యొడంబడిక చాల బాగుగ నున్నదనియు, ఈ యొడంబడిక ఆంగ్లజపాను యొడంబడికకన్న చాల లాభకారియనియు, ఇందువలన జపాను అమెరికా యుద్ధము తప్పిపోవుటయేగాక కాంతిని సుఖముగ జేసెననియు లండను

పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఆంగ్ల జపాను సంధి యే కొన సాగినయడల ఆంగ్ల దేశము, అమెరికావారి స్నేహమునకును అధినివేశములవారి సద్భావములకును దూరస్థము గావలసినవైచిరి. ఆంగ్లదేశమువారు ఆ సంధిని గడ్డుజేయుట మర్యాద భంగముగు కార్యము.

జర్మను నష్టపరిహారములు.

బ్రిటనువారి వాయిదా.

డిసెంబరు 16:— లండనునందు ప్రజలసభయందు ఒక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు కమాండరు హిట్లరు యంగుగారు వాల్సెల్ను సంధిప్రకారము జర్మనీనుండి ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు యుద్ధ పరిహార వాయిదాలకు క్రింద పుచ్చుకొనిన మొత్తము వైనిక వ్యయమున కైనను జాలలేదని నుడిపిరి.

జర్మను లేఖ

డిసెంబరు 16:— నష్టపరిహారసంఘమువారికి జర్మను ప్రభుత్వమువారు రంపిన లేఖవై చర్చజరుపుటకు వైకంఠమువారిది నను సమాజేశమైరి.

తప్పించుకొన నెత్తించుట

డిసెంబరు 17:— నష్టపరిహారసంఘమువారు జర్మను వారికిక లేఖవారిరి. జర్మను ప్రభుత్వమువారు జనవరి ఫిబ్రవరి మాసముల నష్టపరిహారముల నిచ్చుటకు తమకు శక్తికలదని వ్రాసిన లేఖ యందు, ఈ సంఘము వారు ఆ వాయిదాల గడవు నభివృద్ధి జేసినయెడల నప్పుడు జర్మను వారేమి ఇచ్చుననియు వివరింపవలెననియు సంఘమువారు తమ ఆశ్చర్యమును తెలిపిరి. ఆ విషయములపై తగు సమాచారము తెలియనంతవరకును జర్మనీవారి కోర్కెలనుగురించి తా మేమియు జేయజాలవని సంఘమువారు నడిపిరి. జర్మనులు తమ ఆర్థికస్థితిని జక్కజేసుకొనుట కట్టి ప్రయత్నియ లొనర్పినదియు వారు తమ లేఖయందు డెలుపలేదు.

కెయిజుగారి లేఖలు

డిసెంబరు 18:— కెయిజుగారికి వాన్ హిందెను జర్మనీకిని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను బట్టి యుద్ధ నష్టపరిహారములను గురించి జర్మనుల అభిప్రాయములు తెల్లముగా గలవు. మార్చి 30 వ తేదీన వాన్ హిందెనుజర్మనీవారు, వర్సెల్సు సంధి జర్మనీని నాశనమొనర్చుటకు గాను గావించబడినదియు, యుద్ధమునకు జర్మనులు బాధ్యులుగాదనియు జర్మనీని నాశనముజేయుటకు నీయసత్వబాధ్యత మోపబడినదియు, వల్సెల్సునందు జర్మను ప్రతినిధులచే బలవంతము చేసి యుద్ధమునకు జర్మనులు బాధ్యులని యొప్పించి రనియు జర్మను ప్రతినిధు లంతరాత్మకు వ్యతిరేకముగ వొప్పుకొనిన బాధ్యతకు చాలక్రూరముగ నపరాధమును జెల్లించినదియు కెయిజుగారికి లేఖయందు వ్రాసిరి. కెయిజుగారు దీనికి ఏప్రిలు 5 వ తేదీన వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరమందు తాను యుద్ధమును దప్పించుటకు ఆశక్తివిధముల ప్రయత్నించినదియు ఇందులకు భగవంతుడే సాక్షియనియు వ్రాసెను ఆలేఖయందొకను ఇట్లు గలదు. జర్మను దేశము మహాసంగ్రామమునకు బాధ్యులననిది ప్రస్తుత విషయముగాదు. ఆంగ్లరాను మిత్రమండలివారే క్రమముగా సంగ్రామమునకు సిద్ధులై, సంగ్రామమును దెచ్చెపెట్టెనను సంగతిని గురించి ఎవరికిని సందియము లేదు.

ప్రాయశ్చిదేశములు

ఈజిప్టుస్థితి

డిసెంబరు 16:— ఆంగ్ల దేశమువారు గావించిన సంధి పరతులకు తమ యసమ్మతిని లావుటకుగాను కెయిగోయందు ఈజిప్టు న్యాయవాదులు 8 కోజులవరకు సమ్మెకట్టుటకు తీర్మానించికొనిరి. ప్రాటక్టరేటు 18 వ సాం వల్సెల్ కోర్టు వమునకు సమ్మెకట్టుటకు విద్యార్థులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

తురుష్క-లు-మిత్రమండలి

డిసెంబరు 16:— ప్రజల సభయందు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు సిసిలు హార్మున్లుగారు, 1922 సంవత్సరారంభ ప్రారంభమున ఆంగ్లరా తురుష్క వ్యవహారములను గూర్చి చర్చించుటకు మిత్రమండలివారి విదేశాంగమంత్రులు సమావేశమగుదురని, బ్రిటిషు ఆంగ్లరా ప్రతినిధులకు ఇంతవరకేమి రాయబారములు జరుగలేదనియు నుడిపిరి.

వైలీషియా - మహమ్మదీయేతరులు

వైస్రథ్యత ఇంకొక ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు, వైలీషియాలోని మహమ్మదీయేతరులను ఆంగ్లరాబాతీయవాదులు

తెడరింపలేదనియు ఆంగ్లరాప్రభుత్వమువారు అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణకు గడంగినదియు, మహమ్మదీయేతరుల పూర్వపుచర్యలకు ఆంగ్లరాప్రభుత్వమువారు తుది మించి రనియు శరణాగతుల ఆస్తిని రక్షించుటకు ఆంగ్లరా పరాను సంఘ మొకటి ఏర్పరుపబడుననియు తెలిపిరి.

మెర్సి నాలుగో ఆర్మీనియనులు

మెర్సి నాయందు 10000 ఆర్మీనియను శరణాగతులుగలుగలరు. వీరికి పని లేక చాలకష్టములలో నుండిరి. వైలీషియాలోని కొంద రార్మీనియను లున్నదియు, తెలియదు.

తూర్పుఆఫ్రికాలో భారతీయులు

డిసెంబరు 18:— తూర్పు ఆఫ్రికాలోని వైగోబి లో. భారతీయ సంఘము వారు జెనెరలుస్టెట్సుగారికి క్రింది విజ్ఞాపన నందిరి. కెనియాలోని భారతీయులకు వ్యతిరేకముగ మీ సానుభూతిని సంపాదించుటకుగాను దీలేమరు కన్వేషన రాయబారులు మిమ్ముల దర్శించుటకు కరుదెంచుచుండిరి. పౌరులకును, మానవ సామాన్యమునకును కావలసిన హక్కులను మూలమే మేము గోరుచుంటిమి. మా ఆంగ్ల ప్రతిపక్షులు వీనిని వారితో సమానహక్కులను, వారిపై నధికారము చెలాయించుటకు గాను కోరుచుంటిమని అసత్వికల్పములజేసి ప్రకటించుచుండిరి. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము ఆంగ్లపౌరులకు లభించు వలెనని భారతీయులు లుగోరుచు న్నారు. దీలే మానుసాయబారులు ప్రపంచమంతయు శ్వేతజాతుల వారికే గావలెనని కోరుచుండిరి. వాగరితేతలజాతులకు సరిసమానహక్కులు గావలెనమేము వినుచుముతోడెలుపుచుంటిమి. ఇట్టి హక్కులుండుటబ్రిటిషు సామ్రాజ్య రక్షణకును ప్రపంచశాంతికిని ముఖ్యము ప్రపంచ మానవజాతులలో అయిదవభాగము భారతీయుల సానుభూతిని శ్వేతజాతులవారుమాత్రము గావించుకొన జాలరు. ప్రాచీనప్రతీచీ జాతులవారి కరినొకరు సరిగ్రహించుట ప్రపంచ శాంతికరత్యవసరముని

చైనాస్థితి

ప్రధానమంత్రి యిజి నామా

డిసెంబరు 16:— చైనా ప్రధానమంత్రిగారు చిన్ యిన్ వెంగుగారు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. కారణములు తెలుపబడలేదు. ప్రస్తుత విదేశాంగమంత్రిగారు డాక్టరు వుయెన్ గారిని ఆధ్యక్షుడు వాషింగ్టనునభ అనువరకు తాత్కాలిక ప్రధానమంత్రిని నియమింపవచ్చును.

ప్రభువుల సభ

డిసెంబరు 19:— డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ప్రభువుల సభను సంస్కరించుటకుగాను లాయరు బార్లి గాంక ప్రణాళికను గావించిరి. దాని ప్రకారము సామాన్య శాసనములు గావించుట యందు 1911 సం॥ చట్టము గడ్డుజయవలెను దీని స్థానమున ప్రభుల సభవారిచే నెన్నుకొనబడిన వంశపారంపర్యముగా వచ్చు కొంతమంది ప్రభువులను రాజుగారిచే నియమింపబడిన యావత్తీర ప్రభువులను, అధినివేశ రాజ్యప్రతినిధులను ప్రభాగభ ప్రధానసభ్యులునుగల యొకసంఘ మేర్పఱుపబడును.

ప్రధాన మంత్రిగారును, రాబర్టు హార్లుగారును క్రాసిను గారితో చాలవరకు సంప్రదించిరి. రష్యాలో వర్తకము సాగించుటనుగూర్చి మరల ప్రయత్నములుజరుగునని తెలియుచున్నది.

ఆంగ్ల దేశమున హంబరునది పొంగుటచే హల్లు అను ప్రదేశమునందు చాలనష్టము గలిగెను. నది పొంగినచిన్న వరదనమయమున క్రిస్తవకు అంగడులు విశేషముగ నుండుటచే వానికి నష్టము గలిగినది. 17వ తేదీని వరద 8 మొదలు 8 అడుగుల లోయ వరకును గలదు. ఇందువలన 750000 స్టర్లింగుల నష్టము గలిగినది అంచనా వేయబడినది. ఈవరద చాలనక స్మాత్రుగా సంభవించినది.

ఆంగ్ల దేశమున శీవితము ఖచ్చు కొంచెముగా తగ్గెను.

సెనరుకనీ హెలిగూరు పోర్టుగలునందు క్రొత్తమరా త్రివర్ణము నేర్పాటు జేసిరి.

నౌకా వ్యాపారులు లాభముసంపాదించుటకు అమెరికా దేశమునకు ఎక్కువమంది ప్రజలను దెచ్చుచుండినియు నందుచే ఇమిగ్రేషన్ చట్టము ప్రకారము నిర్ణయింపబడిన సంఖ్యకన్న యేకంపెనీ వారుగాని యెక్కువమందిని దెచ్చినయెడల మనషి 1 కి 300 డాలరుల చొప్పున కంపెనీవారిపై జరిమానా వేయబడుటగా నొకచట్టమును అమెరికా కాంగ్రెసువారు ప్రవేశపెట్టెదనని ప్రకటించిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు

(-0-) (యంగు ఇండియా)

విగ్లాండు భారతదేశములు:

రీడింగుప్రభువు, విగ్లాండును యిండియాను వ్యత్యాసము జూపుచు, మనకు, విగ్లాండున కెన్నివత్సరములు పోరాడినను ఇయ్యని స్వాతంత్ర్యమును, సంస్కరణరూపమున నిచ్చిరిని చెప్పియుండిరి. ఆ విచిత్రదేశమునుగూర్చి కొంచెము యోచించి చూతము. విగ్లాండునకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరినది వారు గావించిన రక్తపాతములనగాక, వారు మనఃస్ఫూర్తిజేసిన ప్రాణాన్వయములనని పాతకులు నాతో నేకీభవింపవచ్చును. ఇంగ్లాండుదేశము మారు మాటాడలేక స్వాతంత్ర్యము నొసగవలసి వచ్చినది ఇంకను కొన్ని ప్రాణములను గోల్పోవలేక గాక, స్వాతంత్ర్యమునే సహ్యోక్త్యముగ గమనించుకొనిన స్వభావజెట్టుట మానసికమున తలంచెయ్యే. విగ్లాండుదేశము త్యాగపరిమాణమే అంతయును లేల్పివచ్చెను. క్రీ. శ. ౧౮౫౭ లకు వెని డెంటు క్రూరుడు, ఎవరో కొందఱు శత్రుబాంధవి దేశములతో, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు కడపటిసంజ్ఞము పంపుచు, మానవ ప్రపంచము అబ్బురపడునట్లు చేసిన నని చెప్పెను. అనగా, ఆ యనభావమే మి? బోయరు శ్రీ పురుషులును, పిల్లలును త్యాగము గావించి, బ్రిటిషువారికి లొంగుట కొక్క బోయలైనను మిగిలి యుండవలసివచ్చెను, యింగ్లిషువారిని నిర్భయమున, దేశమునకై ప్రాణముల సర్పించిన బోయరుల గర్వకీర్తి మైన, దక్షిణాఫ్రికా భూమిపై సంతోషముగ దిగునిచ్చెదమనియే. ఇంగ్లాండుదేశ మెన్నెన్నియో మకాములు చేసి విసిగి చేసారి, బోయరు శ్రీలు, బాలురు, శిశువులు మాడ్చి చచ్చుచుండ, బోయరులొసంగెడి రక్తాశిరము మిక్కిలుపైపోవ తుట్టకుదకు లొంగిపోయెను. అట్లే విగ్లాండుకూడ చాలవత్సరముల నుండి మానవుల గోల్పోవుచుండెను. ఇంగ్లాండుదేశము నిరభు ప్రజలు అర్పించురక్తమును జూచి సహింపజాలక తుట్టకుదకు లొంగెను న్యాయశంస్థాపనములనగాని, న్యాయమును గూర్చి చర్చలవలనగాని, కాననభాతిర్యామలవలన గాని, మనకు కావలసినది రానేరదని నాకు నిశ్చయము. దక్షిణాఫ్రికా, విగ్లాండు దేశములు చేసినటుల మనమును మానవుల గోల్పోవలయును. అయితే వారు చేసినటుల గాక, యీ రెండు దేశముల జూచి నిరాకరణవాదులు తమ విరోధులను జంపవలె తామే చచ్చుటను నేర్చుకొనుచున్నారు. వారాపనిని జేయగలిగెని స్వరాజ్యము కొద్దిగోజులలోనో కాకపోతే కొలదిమానములలోనో రాగలదు. అట్లుగాక దక్షిణాఫ్రికా, విగ్లాండుదేశముల ననుకరింప బోయినవో, ఈయుగములో స్వరాజ్యమురా నేరదని చెప్పవలసి నదేభగవానుడట్టివిపత్తురాండ భారతదేశమును రక్షించుగాక! మాంటెగ్యూగారు వాగ్దత్తుజేసిన స్వరాజ్యము వట్టి మోసమును, కుట్రయునని నా నమ్మకము. కాననభాతి ధీహృదయులు చేయు ఫ్యాక్టరీలు గావు, స్వాతంత్ర్య మాయా సంరక్షణమునకు ధీరహృదయుల కక్కరలేదు.

స్వరాజ్యమన నేమి?

స్వరాజ్యమన నేమియో నాకొక విశుద్ధభావము గలదాయని, ఇండియా ట్రైబ్యునల్ ప్రతిపక్షమున నిల్చి, ఆఫ్రికా శిఖరులు యంగుండియా ప్రాతసంచికల వెదకిరేని ప్రత్యుత్తరము సంపూర్ణముగ గనుగొన గలదు. అయినను ఇదట నేను స్పష్టముగ జెప్పెదను. స్వరాజ్యమన ప్రజాస్వామ్యము యిచ్చుచున్నటుల ప్రభుత్వముతో రాజీగుమర్చుకొనుటయే యని స్పష్టముగ జెప్పటం. కావున కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను చెప్పకొనువారు అంతు లేకుండ జెయిలకు నెట్లెదరేని రాజీగుమర్చుటలో నెక్కువపట్టుగలియుండురు. ప్రజలు తమ వాంఛితమును సఫలమగునట్లు చేయుకైయే స్వరాజ్యము. కత్తి కట్టి యుద్ధము జేయుటవలన కావచ్చునో స్వరాజ్యమును బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు ప్రసాదించవలె నని రీడింగుప్రభువు చెప్పి దేశముతో నే నేకీభవింపజాలను. కత్తి కలివిగాక పోయినపుడు బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు ప్రజేచ్ఛను స్థిరపరచెదరు. నిరాకరణవాదులు ఉక్కుకత్తిని గాక స్వార్థత్యాగ మనుకత్తి నుపయోగించుటకు ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. బ్రిటిషువారి కత్తులన్నవో భారతీయులకు లక్ష్యములేదు. స్వరాజ్యమన నేమియో చెప్పికోనుటకు ఎక్కువకాలము పట్టదు.

జెయిలులలో పని

వందలకొలది జెయిలుల పోవుటకు ప్రభుత్వమువారు కనకాళ మిచ్చుచుండిరే, వేలకొలది వెళ్లుచున్నారే, అట్లే పిలు జైళ్లలో నేమియు పనిజేయమని తిరస్కరింపగూడదా యని నాన్నే పోతు డొకడు నన్ను పుచ్చుకేయుచున్నాడు. ధర్మసంస్థితి నెరుంగక యట్లుచున్నారు. మనము జైళ్లను నాశముచేసి అవిలేకుండ జేయుటకు సమకట్టియుండలేదు. స్వరాజ్యమువచ్చిన మనజైళ్లు మనకుండును. దేశములోని అధర్మనాతములను నిరాకరించుటకన్న నైదనిజేయుటకు గడంగరాదు. కాననాత్మికము యను సులీలమైనదిగ నుండవలయు నన్నవో జెయిలుల నూత్రములకు విజేయులై యుండుట కిచ్చగింప వలయును. ఏల యనగా ఒక కాననమును తిరస్కరించునపుడు, దానివలన గలుగు ఫలితము ననుభవించుటకు సిద్ధముగ నుండవలయును. కాననము బాగాండలేదని దానిని తిరస్కరించుట వలన గల్గు ఫలితము నకును చెందికిని పోట్లాడినయెడల, అల్లరికిని, అరాజకమునకును నెడమిచ్చి సులీలకృత భంగము గలిగించుట యగును. మిగుల నాదార్యముతో కాననధిక్యము జేయు వాడు, ప్రజాశ్రేయోభిలాషియు, ప్రభుత్వమిత్రుడనై యుండవలయును. రాజకీయకారకుడు ప్రభుత్వవిరోధియు, ప్రజావిరోధియు నగు నేనిట్టిప్రభావ నుపయోగించుటకు కారణము ప్రస్తుతప్రభుత్వ విధానము ఫలరాహిత్యముగనుండుటచేతనే. అయితే కాననాత్మికమును నుదాహరించుట జేయుట మాత్రము సరియైన ఆంధో శనమని నాదాభిప్రాయము. దానియొక్క అపొసాగుణముపోయి చెడుదారిబట్టినవో అది మిగుల నీచమైనదియు పరిహరణీయమైనది యుఫలమునగును. అపొసయొక్క ప్రాముఖ్యమును గ్రహించినయెడల నెంతటికాననధిక్యమైనను హింసకుదిగుననిభయము జెంది దానిని నిరసింపవలెదను ఒక గొప్పయోధ్యమనువిద్యులు రాకుండకొన సాగజాలదు. ఏవో కష్టములు తగులుచుండినగాని జీవితమునకు ఫలముండదు. విపత్తులు సంభవింపవచ్చువో జీవితమాధుర్యముండదని ప్రపంచచారిత్రము చెట్టుటలేదా? గొప్పగొప్పవారు నాయకులేయోగోతయసాయముచచ్చి అల్లరిజరిగినపుడుగోపావేళులై భయముతో చేతులు సారింపుచుండుటజూడ సంఘదౌర్భల్యము బోధపడగలదు. మనుష్యునిలో అజ్ఞానమును మేము పోగొట్టవలచితిమి. కాని దాని నందగైకొని దానిని పోరునకుండునొక జేయనను కట్టియుండలేదు. తనయొక్క అర్హతను గనుగొనుటలో ఆ యజ్ఞానమే యేవో ఒకవికారరూపమును దాల్చుచున్నది. నన్ను నిరుత్సాహునిగ జేయునది, సమయము వచ్చినపుడు రక్తమునిచ్చుట గాక, నిరాకరణవాదులుగాని, తత్సనుభూతులుగాని, తమయ హింసాచరమునకు విరుద్ధముగ నెక్కడ నెత్తుకొండజూచెదగో యవనదియై యున్నది. నిజమైన నిరాకరణవాదిగూడ నిట్లే నిరుత్సాహుడై పోవలసినదే. ఈసంగతిని నేనిదివర కెన్నిసారు లోవానియే యుండిరి.

అసలుసంగతికి వత్తము. మనము అపొసానతమధులమై కానన తిరస్కారము జేయునపుడు యే మాత్రమును అల్లరికియే దయాగూడదు. జెయిలు ప్రభుత్వము ధర్మనిరుద్ధముగను అన్యాయముగ నున్నదని వారుకనుగొనునంతవరకు అన్యాయములకు ఒడ్డులమై యుండవలయును. జెయిలులో సుఖములేదన్నగాని కాశివ్యముగనుండి యిబ్బందులు కలుగునన్నగాని జెయిలుప్రభుత్వము నీతి బాహ్యమైనదిగా నేరదు. ఖైదీలను మానవమాత్రులుగ జూడక నీచముగజూచి గాలిగాని గుహలలో నుంచి మనుష్యులు తినెడి అన్నమును వెట్టున్నవో కలుషమైనదిని చెప్పవచ్చును. నిరాకరణవాదులు జైలులో గౌరవముతో సరిగనుండి అచటి వారికి లొంగి యుండవలెనయే నేను తలంచుచున్నాను. జైలురులును, అక్కడ కాపురల యుండవారునుగూడ మనవిరోధులుగాక/మనకుంటివారే యని యనుకొనవలయును. వారు మా నష్టపంచములలో నున్నవారే. మనము పెద్దమనుష్యులుగ సంచరించితిమేని ఎట్టియనుమానము గాని ద్వేషముగాక కలుగబోదు ఒకవంక నిచట శత్రుకులొగుండు, ఇంకొకవంక తిరస్కరించుట కష్టమే. కాని స్వరాజ్యమునకు మరయొక మార్గము లేదు. దేశము యీ మార్గమునే సరియైనదగుటచే అవలంబించెను. సరళరేఖ గియుటకు బాగుగ రాటు చేలి న శత్రుణముగల వా రెల్లవనరమో, అట్లే శత్రుజాన్యాయమును, కార్యదీక్షయు, మనమార్గమున బోవుటకు ఆత్మవరము.

కాననాత్మికమును జేయునా లేమియు సుఖపడరన నాకు చెలియును. మోతీలాల్ నెహ్రూ, సి. ఆర్. వాసుగారు తమసాధములలో నెందరో పరిచారకులుండి కలయుపని జేయుచుండ, నెన్నెన్ని సౌఖ్యములైన బడయగల భవముండ, వానినన్నిటిని విడనాడి, జైలులలో తమ సాధములలోని మృదు మశురగానమును గాక, ఖైదీలగొలుసుల చప్పుడునువినచు కాలము గడపవలసిన విధిని బట్టి పోల్చి చూడ నాకు శిరశంపమును, హృదియావేగమును గలుగుచున్నది. అయితే అట్టి ధీరోదాత్త నాయకులు త్యాగముజేసినప్పుడే స్వరాజ్యము వచ్చునని నాగుండె రాయిజేసికొంటిని. దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీవారివంటి ధీరులే మనకంటె నెక్కుడు త్యాగము గావించియుండిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

బొంబాయి, డిసెంబరు 16:— దక్షిణాఫ్రికా యందలి జొహానెస్ బర్గ్ బ్రాకొస్టాస్ అంగ్లేయు హిందవ క్రిస్టుకార్య దర్శి పి. కె. నాయుడుగారు కొలదికాలము భారతదేశములో నుండి వెళ్ళు నుద్దేశముతో బొంబాయి చేరగా, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల, స్థితిని గురించి కనుగొనుటకు అన్వేషియేటెడ్ (పెన్సన్) ప్రతినిధి అతనిని సందర్శించెను. అనియా విచారణసంఘము వారు ఇప్పటి దుస్థితిని తొలగించుండ, దీనినే కొనసాగింప వలెనని శిఫారసు చేసిరి. సముద్రతీరమునకు 30 మైళ్ళదూరము లోగా భారతీయులు భూములను సంపాదించుకొనవచ్చునని వారుద్దేశించిరి. అస్పృశ్యతను వారంగీకరించినారని వేరుగ జెప్పవలెనా? 1914-వ సంవత్సరమును కుదిరిన గాంధీ గట్టు ఒడంబడిక నిష్ప్రయోజనమై పోయినది. విదేశీయు ద్వేషదైన్య భారతీయులయందు ద్వేషభావములతో ప్రవర్తించును అని నాయుడు గారు చెప్పగా, ఈ బాధ్యము నెట్లు కుదుర్చువలెనని ప్రతినిధి ప్రశ్నించెను. అంగ్లాసామ్రాజ్యపు పౌరుల హక్కులను దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు సంపూర్ణముగ నిప్పించవలెను. ఇందుకుగాను వారికి విరోధియనుటతో బాటు నియోజితాధికారమును ఇయ్యవలెను అని నాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇతర సంఘములవారు భారతీయుని ఏలా నాదరింతురని అడుగగా, ఆనియాఖండము నుండి వచ్చినవారిని అందరిని ద్వేషముతోను, ఈర్ష్యతోను అదరించు అంగ్లేయుల తప్పు మిగిలిన వర్ణములవారందరుడచ్చి (హాంతు దేశస్థులు) వారుసహా భారతీయులపట్ల సానుభూతిని గలిగియున్నారని నాయుడుగారు చెప్పిరి.

ర్యూరియా కార్మికుల మహాసభ.

మదరాసు ప్రభుత్వపక్షము. బొంబాయి, డిసెంబరు 10:— ర్యూరియా కార్మికుల మహాసభయందు ఖక్కింగ్లాము, కల్లాటక మిల్లుల సమ్మెకాలమున మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కార్మికసంఘానికి హామీలు కొందరిని మిల్లులలో జేర్చిరి. ఇది ప్రభుత్వమువారికి న్యాయముగాదని ఒక తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానమును జూచి తామెన్నడు అట్టిమద్యుత్తములను చేయలేదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనమును జూచి మహాసభ కార్యదర్శి పత్రికల కిట్లు వ్రాసెను. మదరాసు కార్మికసంఘములో వైరమును బురికొలిపి కొందరు సంఘద్రోహులను లేబరుకమిషనరు మిల్లులలో జేర్చెనుగాన లేబరు శాఖను దీనివేయవలసిట్లు మేముగోరుచు, తీర్మానించితిమి. కాబట్టి తీర్మానము మదరాసు ప్రభుత్వము వారిని నిరసింపలేదు, లేబరుశాఖను మాత్రము నిరసింపెను.

వెంకటగిరి

(ఒకవిలేఖరినుండి) డిసెంబరు 18:—ఈనెల 11-వ తేదీ దండోరా వేయ వానిని, మల్లె సుబ్బరాయలను దండోరా వేయటచే వారి నిద్రిని న్యాయసెన్సక్రింద చార్జి చేసిరిని ఇదివఱకే తెల్పబడెను. ఈ కేసు ఈనెల 22-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. ఈ నెల 11-వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు శ్రీయత కళ్యాణరావు గారికి పత్రి శ్రీనివాసరావుగారికి తదితరులకు 144-వ సెక్షను క్రింద నోటీసులు ఇచ్చివందుచు వారు సభను విడిచి వెళ్ళుటచే శ్రీయత మాడభూషి రంగాచార్యులు, బాలాశీ లక్ష్మణసింగు, గరుడాచలం సోమయాజులు, మల్లెసుబ్బరాయలు ఉపన్యాసములు గావించినందుకు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారు ఉపన్యాసించిన వారందరు గుంపునుచెరిచి దారిని అడ్డగించిరిని 283-వ సెక్షనుక్రింద చార్జి పెట్టెదరు.

దత్తమండల క్రొవనిచానణ

దత్తమండలమునందు కొన్ని చోట్ల క్రొవనిచానణ పీడితులగు జనులకు కొంతనివారణ సాధనములు కల్పించుటకును, ఆ...

కర్నూలుజిల్లా రు 8000 అనంతపురం రు 8500 బళ్లారి రు 1500 పల్నాడు రు 1000 మొత్తం 14,000.

వై సంఘమువారి ప్రేరణపై, కార్యదర్శిగారగు శ్రీ. పి. భారామ శాస్త్రిగారును, నేనును ఆయాచోట్లకు వెదలి, ముందు పని ప్రారంభించుటకు ముఖ్యముగా కొన్ని ప్రదేశములను ఏర్పరచినాము.

Table with 2 columns: Location (చోట్లు) and Amount (రూ). Rows include కావలిసవారికి రాట్నములును, పాశక్రొత్త రాట్నములును, మొదలగునవి.

ఈవై యూజ్వియ్య వాగలాపురమునకు ఒకటిరెండు మైళ్లదూరముగా నున్నది.

Table with 2 columns: Location (చోట్లు) and Amount (రూ). Rows include అనంతపురంజిల్లా పాతరాట్నములు-క్రొత్తరాట్నములు, గుత్తి చాపిపల్లి, మజ్జూరు.

వైతక్కును బట్టి 428 క్రొత్తరాట్నములును, 258 పాత రాట్నములును పనిచేయుచున్నట్లు తెలిసికొనగలము. కొన్ని స్థలములలో రాట్నమునకు రోజుకు ఒక శేరు చొప్పునను, మరి కొన్ని చోట్ల వారమునకు 2 1/2 శేరు చొప్పునను కూడ పంచి పెట్టుచున్నారు.

జి. రామచంద్రరావుగారు చాలరాట్నములను కరంగల్లు నుంచి తెప్పించి కర్నూలులో యాచుటచే మైట్ల సత్వరమే పని ప్రారంభించుటకు వీలు కలిగెను.

అట్టికంటే, కర్నూలుజిల్లా వాగలాపురమునా, అనంతపురంజిల్లా వజ్రహూమన్నా చాలశివప్పటి చెండుచున్నట్లు చోచుచున్నది.

కర్నూలులో నిర్దుష్టమైనదలను, జి. రామచంద్రరావు గారును, కలిగిన యుపసంఘమొకటి వాగలాపురమునందు పనిని చూచుచున్నది.

జి. రామచంద్రరావు గారు చెప్పి పురి యందును తదితర ప్రదేశములందును దత్తమండల క్రొవనిచానణకు వసూలుచేయుచున్న ధనము వైతముతో కలిపే పక్షమందును స్పష్టము, ఆమె ప్రముఖము కాంగ్రెస్ విధానమునకునుకూలముగా వ్యవహరించుచున్నట్లు చెప్పి పురిలోనున్న అల్లాడి కృష్ణ స్వామి ఆశ్రమం, కె. నాగేశ్వర రావుగారును కూడా సహాయభక్తులుగానుండు స్థలరాట్నము చేయబడినది.

ప్రస్తుతము వాగలాపురమునందు 20 శేరు చొప్పు యాపనిని, అంతలాగు వాస్తవ్యులున్నా, పట్టుకొని పనిచేయుచున్నట్లు తెలిసి, కేయటయందు అనుభవము గలవారన్న: వర్తక వ్యవహారములు వాగా తెలిసినటువంటిన్ని, స్వచ్ఛంద సేవకులు. వైన సుబ్బయ్యగారు శ్రద్ధతో పని చేయుచున్నారు.

గుత్తియందు సుప్రసిద్ధ ప్రవాసేకమైన, ఆ జిల్లాలో మంచి పలుకుబడి కలిగిన వై. శేషమయ్యగారు పనిచేయుచున్నారు. తదితర చోట్లను పనిని వానికి సంబంధించు కార్యము సంఘములు చూచుచున్నవి.

వాగుగా పని జరుగుటకు గుండకల్లు ముఖ్యస్థానముగా నుంచుకొని తరుచుగా వై ప్రదేశములకువెళ్లి అక్కడ పనిని పరీక్షించుటకును, తక్కుల తిని చేయుటకున్నా కావలిసిన వాటికి కూడిరాట్నములు యిచ్చుటకున్నా అవుటపల్లి వెంకట్రావు బి. పి. గారిని ఏర్పరచడ మైది. వారు నెల 1 కి 75/ చొప్పున తీతము వచ్చుచున్న తమ ఉపాధ్యాయ పదవిని వదిలి అప్పటినుండి ఆపహోద్యాయమున దిగి ఉచితముగా పనిచేయుచున్నారు.

తక్కులను తయారుచేయుటకును, దూదిని కొనట మొదలగు విషయములలో వెంకట్రావుగారికి సహాయ భూతులుగా నుండుటకు నరసారావు నేట వాస్తవ్యులగు శేషచలము గారిని ఏర్పరచినాము.

బళ్లారిజిల్లా వాసిట్ల, ములగల్లిని అనంతపురంజిల్లా తక్కుల చెయ్యి కొడూరు, కొండపాడున్నా యిట్టి సహాయమునకు అనుగు ప్రదేశములని తలంబడినను యింక నక్కడ నేమియు పని ప్రారంభించ బడలేదు.

(ద. కొండా వెంకటస్వయ్య)

ఎస్. నాగేశ్వర శాస్త్రిగారు:— దేశ భక్త ను పురికా సంపాదకులగు ఎస్. నాగేశ్వర శాస్త్రిగారు తమిళవాడు స్వరస్య స్వచ్ఛంద సైనిక పటాలమునందు జేరి, వీరిట్లు వెలుపుచున్నారు. "మదరాసు ప్రభుత్వమువారి సంతకాలము లోనే ఈ సంఘములు స్థాపించుటకు ప్రకటించుటకు వాకు వెలియును. నేనీ పటాలమున జేరుటకులన సంభవించు ప్రతిఫలములు నాకు వెలియును. భారతజాతీయ మహాసభవారియొక్క యు మహాత్మునియొక్కయు వాక్యాల ననుసరించి నాదేశము యెడల వానిధిని నిర్వహించుటచే ప్రభుత్వమువారు విధింపబోవు కీడులకు నేను సిద్ధముగ నుంటిని. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు నిర్వహింపు కుటుంబములకు జెందిన స్త్రీలయెడల గూడ ఆవలంబించిన నిర్బంధనిధానము గాంచినయెడల ఆత్మగౌరవముగల భారతీయులకు తగిన వాస్తవ్యము కార్యాగ్రహములెరుని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుత భారతదేశ క్షిప్రమహాయుధ ప్రతి భారతీయుడను ఒకప్పుడలసిన కార్య విధియే యని నాకు దోచుచున్నది.

భారత రాజ్యాంగకార్యదర్శిగారి సలహాసభసభ్యులగు భూషేంద్రనాథ బానునాథ నెలపు దీసికొని నిన్న కలకత్తా చేరి. చరిత్రములో నాంగ్ దేశములో నుండరాదని వైద్యుల తిరస్కరింపబడినది.

రాజ్యప్రతినిధి నిన్నటిదినము కలకత్తాలో గౌ. మహారాజ శేషకాంత ఆచార్యచాదరి, జోగేశ్వరంద్ర ముఖర్జీ గారలతో సంభాషించెను.

మార్చి 17-వ తేదీని యువరాజుగారు కరాచీనగరమునకు వెళ్లుదురు. ఉచితరీతిని ఆతనిని సత్కరించుటకు ప్రభుత్వాధికారులు, పౌరులు చేరి సన్నాహములను చేయుచున్నారు.

జీహారు ఒకస్సారాప్రముల కాననసభ జనవరి 24 వ తేదీని సమావేశమగును.

లిండెన్ క్లిట్ట అను వాతడు ఆమెకను సహస్య కాళి వారిచే కనుగొని పట్టుకొనబడెను. న్యాయార్థు లాల్మస్టీలు నందు పెద్దెంబరు మామన కాంటు (పెల్లుటయందు తనకు జోక్యము గలదని ఈత దొప్పకొనెను.

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా పురుటూరు అగ్రహారం లోని హిందూ విలిమెంటరీ పాఠశాలను, తాలూకాబోర్డువారి నుండి ఇదివరకే గ్రహించుచున్న గ్రాంటు రు 120 లు నాటి నుండి వరులకొని తిలక్ జాతీయపాఠశాలగమర్చినారు.

144 సెక్సు

కర్నూలునందు గీరముఖపాడుటయు, సుఖలగావించుటయు, 144 సెక్సును క్రింద రెండు నెలలవరకును నిరీధింపబడెనని డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు టనుటమాచేయించిరి. ఈదినము ప్రాంతశాలమున ఉదేశింపు జరిగెను ఈరీతింపు సందంబరను నోరు మానుకొనియుండిరి. ప్రతిత్సానము ప్రబలుచున్నది.

కావలెను. కావలెను.

చెన్న రాజధాని, కిలోను, మైసూరు, దక్షిణ హిందూ దేశము మన్న గుర్తులలో 10 సంవాయిలు, వెట్రోలు మైసూరు, క్రూడ్ అండు లూట్రి కేటింగు ఆయిల్స్, యెన్సై పెడ్ రిఫినరీస్ (బర్మా) లిమిటెడ్ కంపెనీవారి ఇతర సామానాలు కూడ క్రియించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. ఈ క్రింద తెలుపబడిన విలాసమునకు ప్రాసిన వివరములు తెలుపబడును.

Messrs Diamond & Co. Sole Distributing (Agents for United Refineries Burma Ltd.) P O Rezwada.

ఆంధ్రభాషావిలాసిని

ప్రతికాధికారులు - కావ్యకవి, శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారు. ఇత్యుది ప్రతిమాసమునను పుస్తకరూపమున క్రికటింపబడు పుస్తకం. (కావణము (ఆకస్టు) నుండి వెలువడుచున్నది. అయ్యాంబు లగు గ్రంథరచయితలు మద్రింపబడుచున్నవి. చందా సంకల్పమునకు రూ 3 లు మాత్రమే.

- విషయములు: (1) ప్రభావతీ ప్రవృత్తు నాటకము—సుప్రసిద్ధులగు శతావధానలు, తిరుపతి వెంకటకవులు (2) శ్రీరామనిజీవచరిత్రము—ప్రతికాధికారులు. (3) మిత్రవిందాపరిణయము—క్షీరేష్వు లైన్ శ్రీ రాజారావు (అమరీతిము) జనార్దన రంగారాయడింగారు. (4) కవిప్రభువామగుంభినిరీతికవద్య శ్రీ శివాపుర స్థాన గర్భక కిందకవద్య శివేశ్వర శతావధాన:—కవీశ్వరులు, శతావధానలు, క్షీరేష్వు దేవులపల్లి వెంకటకృష్ణకాస్తులుగారు. (5) కవచా. ధ్రువాదంబరి. శతావధానలు—శత్యవోలు సోమ [8812] సుందరకవిగారు.

1922-వ సంవత్సరము జనవరి నెల లోపున జేరిన వారికి 1922-వ సంవత్సరపు క్యాలండరు ఉచితము. వలయువారు:— కార్యదర్శి చిత్రాడ - పితాపురం గోస్టు. (గోదావరి జిల్లా)

Advertisement for 'రక్షోధర' (Rakshodhara) and 'చక్రవర్తి' (Chakravarti) featuring decorative borders and text about their availability and prices.

దౌర్జన్య రాహిత్యము

సమయమునకు కావలసినది.

మహమ్మదీయులకు జవాబు ఛోటానిగారిని విజ్ఞాపన. ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత దేశీయోద్యమ విషయమున నలంబించి దలచిన పద్ధతిని గురించి ఇంక కనీసము యేమియు లేదు నిర్బంధ విధాన మెల్ల చోట్లను పూర్తిగా తాండవమాడుచున్నది. యుద్ధయమును శాంతియుకముగా నడుపుచు ప్రజలను తన శాస్త్రతో నుంచుచుండిన నన ప్రధాన నియమలకు కారాగృహ ప్రాప్తులగుచున్నది. తత్కారణమున నూతన పరిస్థితులు బయటకు చున్నందున, సీమయమున శాంతియనాయకులకును ప్రజాసామాన్యమునకును వారి ప్రధాన విన్యక్త ధర్మములను విప్పి చెప్పట యవసరమని నాకు తోచుచున్నది. కొన్ని సమయములగు బయటికిగలపను పరిస్థితులకు మోసపోవుట మానన స్వభావమైన విషయ మెల్లలకు విడిగిమే. కాన ప్రజల హక్కుల స్వాధీనమునం దుంచుకొనునట్లు పూర్తి సంఘ బలమున కనుగుణ కొన్ని గట్టి పద్ధతులు, చట్టములు కావలసియున్నది. మానవుడు విశేషన జ్ఞానముకలవాడగుటచే, తాను కొంత తెలివితోను, నిగ్రహబుద్ధితోను చరించుట విధియైయున్నది. అతను ఇంద్రియో ద్రేకమునకు లొంగక పూనిన పని యందు దృఢసమృత్తము తోడను నజేయమైన పట్టుదల తోడను నడుచుకొను చుండవలెను. ఎప్పుడైతే అను తన పశుత్వ క్రిని యాధ్యాత్మికశక్తి యొక్క స్వాధీనములో నుంచుకొన గలుగునో అప్పుడే అతనికి విజయము సిద్ధమగును.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు మన మానవ స్వభావమున కనుగుణ పరిమితముననున్నవి. ఈ కక్షన పరిష్కా విధానమునందు నాసాదనంబు జయమును బొందగలదని నేను గట్టిగా నమ్ముచున్నాను. ఒక వంకన క్రమమైనట్టియు చరవిషయమై నట్టి మన కోరికలట్లే నెజివేక నిల్చియున్నవి. ఇంకొక ప్రక్క మన ప్రజానాయకులు స్వత్ర మనోభావముల కొరకు నిర్బంధితులగుచున్నారు. నిర్బంధ విధాన చర్య హద్దుల్ని ప్రజలలో శాస్త్రవాదులు, సుద్రేకమును బురికొల్పు చున్నది. మనకు ఆగ్రహకాణములైన యిట్టిస్థితిలో తమ పరివ్రోధ్యమునే మనము నందికొని తలపునందుకాని, చేతయందుకాని యేవిధమైన దౌర్జన్యమును తలపకాడదని నా మహమ్మదీయ సోదరులకు విజ్ఞాపించు చున్నాను. మనయం జే విధమైన దౌర్జన్యమైనను మనపవిత్ర భిలాభత ఉద్యమముయొక్క వివాదన హేతుమని మేము దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. శాంతిప్రియులగు మోతీలాల్, లాలాబీ, దాసు, అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ గార్ల వంటి సుప్రసిద్ధ దేశీయనాయకుల నిర్బంధ హేతుభూతమగు ప్రభుత్వమువారిచే తీవ్రముగ ప్రారంభింపబడిన యా నిర్బంధనా విధానము, ప్రజలయందు శాంతికి భంగకరమైన కావచ్చును. కాని యీ నూతన నిర్బంధనావిధానము నరంబించి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకవ్యక్తులగు నాయకులను వాటి యనుచరులను గాక, మన మాత్ర స్వాధీన్యమునకును, జాతీయ జీవనమునకును ప్రబలాధారమగు సుదృఢమునే యరికట్ట యత్నించుచున్నారు. కాన ప్రతి మహమ్మదీయుడును ముదుసలియైనను, నెద్దవాడైనను తాను తన మతమును దేశమును నిజముగ ప్రేమించు చుండినచో నాను నీ పరిస్థితులను జంకని దైర్ఘ్యముతోను ఓర్పుతోను శాంతియుతముగ దౌర్జన్య రాహిత్య యునహోద్యమము మూలము నగు నెదుర్కొన వలెనని గట్టిగా నమ్ముచుండవలెను. భారత దేశమునందలి, మహమ్మదీయులు, మహమ్మదీయో, ఆయన యొక్క కార్యవిధానమును శాంతియుతముగ ననుసరించెదమని వాదనముచేసిరి. దానినివారు చివరవరకు నెజివేసవలెను. ప్రతి తరుణ వయస్కుడును నానందముతో కారాగారమున కేగుటకు సిద్ధపడి యుండ ఉద్యమము నెనునీయని వడితో నడచుచుండవలెను. పని సాగుటలో నాలస్యము జరుగకుండుటకు, కార్య నిర్వాహకులలో నెవరైన పట్టుకొనబడినప్పు డెల్ల సభను నెట్టి ఏర్పాటుచేయు పద్ధతితో నవనములేకుండ సత్వరమే వారి ఇష్టానుసారముగ ఖాళీలు పూర్తిచేయుటకు భిలాభము సంఘాధ్యక్షుల కందరికిని యధికార మొసంగ బడవలెను. పని చేయుచున్నవారి జాతివా నొకదానిని ముందుగానే సిద్ధపరచి యుంచుకొని ఖాళీచచ్చినప్పుడెల్ల, దానిని వెంటనే నింపివేయవలెను. మహమ్మదీయులు తమ హిందూసోదరులతో వంతు వేసుకొని యానిర్బంధ పద్ధతి పట్టుకలతోను, ఓర్పుతోను, మహమ్మదీయతతోను నెదుర్కొనుచు, నొకరినొకరు నొకరు శాస్త్రాధారముల నింపవలెను. ఇప్పుడు ప్రపంచమున నిలుచుటకు ఛోటాను జరుగుచున్నది. కాన మహమ్మదీయులీ సమయమున సాంప్రద్యములకు తమబలమును క్షేపిని స్వాధీన్యత్యమును గనుచుండువలెను. మనము గట్టిగా బెదిర్చినచే గాని జయము సమకూరదు. భిలాభముద్యమము భారత వికస్యతను మేల్కొల్పివేసినది.

వటేలు గారి యువనాసము

జాతీయ ధర్మము

స్నేహితులారా! ప్రస్తుతపరిస్థితుల గూర్చి నామనంబును, ప్రతివాదియంబును యాంవోశనపడుచున్నది గావున దానిని గురించియే ప్రస్తావించుట కనుజ్ఞ నీయవేదెదను. దేశమున నిర్బంధములు చెలరేగుచున్నవి. ప్రతికోజును, ఏదోయొక ప్రక్క, మనసమాచారమైన నాయకుల నిర్బంధ వార్త లేకుండెంచుచున్నవి. గతించిన కాలము నెసిదెట్టిరవును, ప్రస్తుత ప్రసిదెట్టును, వందలకొలది యితరులను జైల్లో నున్నారు. ఈ సమయములో, యువరాజువర్తనము చేయుచుండగ, నిట్టిపభుత్వచర్యలు జరుగునా నేననుకొనలేదు. దేశస్థితి బహు క్లిష్టముగాను భయప్రదముగాను నున్నది ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము విశదమే. ఏదైనను సతే వారియిష్టము సాగించి తీరవలెనని యున్నారు. సర్ హోమ్స్టెట్ట బట్లెగారు నోటితో చెప్పియే యున్నారు. కాలమునండి తొలపోయి ప్రభుత్వమువారికి సహకారముచేయుచున్న మనవారియుద్దేశమునుగూడ తెలిసిపోయినది. నరేంద్రమోక్షిగాను, దాసుగారి కుటుంబములో ముగ్గురు స్త్రీలు నిర్బంధింపబడుట మాచినతెనుక గూడ వైస్రాయిగారికి తమ సహకారము వాగ్దత్విచ్చియున్నారు. మోతీలాల్ నెహ్రూగారికి 6 మాసములు విధించినను మహమ్మదాబాదు కాజాగారు సంయుక్తరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సంఘములో నున్నారు. లజపతిరాయిగారి నరెట్టుచేసినను లాలాహరివివ్ లాలాగారు తమయొక్కోములోనే యున్నారు. ప్రభుత్వపు పిచ్చినిధానమును చూచి విరహాదులుగూడ కొంతమంది యసహ్యించుకొనుచున్నారు. కలకత్తాలో రాజప్రతినిధిగారికిచ్చిన విందుమండి ఒకచట్టసభ సభ్యుడు, స్త్రీల నిర్బంధము వినింతనే తేచిపోయెనని విన్నాను. రాజా అలీగారుగూడ రాజప్రతినిధిగారి మందలించుచు త తివార్త నడిచుచున్నారు. నల్లరుసభ్యులు కాండుబేరీలు సమావేశముగా వలెనని గోతు చు నొక ప్రకటనపంపియున్నారు. బంగారా ప్రభుత్వము వారవలించిన నిర్బంధవిధానములో తన కేమియు జోక్యము లేదని, నురేంద్రవాద బెనరీగారు చెప్పుచున్నారు. ఇది నిజమగుపక్షమున నాయన యధికారములో నింక నేల నున్నాడో తెలియదు. తమ యొద్దోగములలో తా ముండు పక్షమున నీ ప్రకటనలు, తంతివార్తలు, మందలింపులనల క్రయోజన మేమియులేదు. సామర్యంగాను పాల్గొంటుంటి సంఘము నెడుట సాత్వము చెప్పుచు తాను చెప్పిన విషయన్న పక్షమున యాం దోశనము జయజేతనని చెప్పియుండలేదా? యాం దోశనము తానేచచ్చినదిగాని సామర్యంగా రెంటు నున్నారు. అలీపోదరులను నిర్బంధింపవల దని సర్ నెతాల్యాదుగానును రహింతుల్లాగారును పోరాడలేదా? నిర్బంధము జరిగినదిగాని వాకు తమ యధికారముల విడువకున్నారు. ఇప్పటికయిన విరహాదులందఱ ఒక్కసారిగ లేచినచ్చిన ప్రభుత్వమువాడు లొంగిరారా? ఏకందరును తమమామూలును మరచి, తరుణమున తనకార్యము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. కాని మనవిధియేమి? కాలము వారందరును, తమతమ భేదాభిప్రాయముల మరచి, ఏకభింబి పోరాడవలెను. మనక్రొత్తవిధానమునకు మాకువిషయములనలన రము. నానోల్లంఘనములమున నిదివర కేరికిని స్వత్ర ప్రముఖులైన యెల్లు మనముబడయుపక్షమున లోకమునకు క్రొత్తసంగతి నేర్పు చు న్నా మన్న మాట. మొదటి విషయ మేమన, మనోవాక్యాయ కర్మలలోను దౌర్జన్య రహితముగ నడుచుకొనవలెను. మనము బాధపడవలెనని బయలు చేరిలిమిగాని బాధపెట్టవలెనని గాదు. నిరంకుశాధికారులు మనలను బాధలుపెట్టి తాము చెప్పిట్లు నడవజేయవలెనని చూచుచున్నారు. మనకురానున్న బాధ యెంతయున్నదో తెలియదు. మిగత రెండువిషయము లేమన, జైల్లను వ్యవస్థలను చూచిన భయమును పోగొట్టుకొనవలెను. కాలము వారందరును జైలుకు పోవుటకును, అవసరమగుపక్షమున ప్రాణమిచ్చించుటకును సిద్ధముగనుండవలెను. ఇట్టియోధులు పదిలతులు బయలుజేరుపక్షమున జయము నుజ్జిము. జైలుభయ ముపోవుచున్న దనుటకు ఇప్పుడు జరుగుచున్న విషయములే సాత్వము. దీనికి మనము చాలా సంతోషించవలెను. మన సుప్రసిద్ధ నాయకులందరిని నిర్బంధించినను దేశము శాంతియుతముగానే యున్నది.

(బాంబే క్రాంతి)

భిలాభము ఆస్వాదము సురంపబడి స్వరాజ్యము లభించినప్పుడు, భారతదేశము నందలి మహమ్మదీయులు దేశముయొక్కయు మతము యొక్కయు స్వాత్ర్యమును రక్షించిన వారని వారి ప్రత్యేక దేశచరిత్రములో వెలుంగునట్లుగా నెంత యాగ్రహకాణములగు, పరిస్థితులు సంభవించినను శాంతిమార్గమున స్వరాజ్యమును సంపాదించుటలో నాయకత్వము వహించవలెను.

బంగారు తయారుజేయుట

జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు గనిపెట్టుట

ఒక జర్మనురసాయనశాస్త్రజ్ఞుడు అల్పలోహములనుండి బంగారు తయారుజేయుటను గనిపెట్టె ననియు నిందులకు నమ్మకమగు నిడర్మములు గలవనియు ప్రాఫెసరు ఇర్వింగు సీమరుగారు లండనునందు దెప్పిరి.

బాండుగారు

లండను డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. — హెచ్. బాండు అను నాయుచే స్సాటరునందు నివసించు చుండను. వీనికి బంగారు తయారుజేయుటలో నమ్మక మెక్కువ. వీనికి పరాసు శాస్త్రజ్ఞుని శిష్యులు. ఈ శాస్త్రజ్ఞునకు మామూలు వస్తువుల తయారు జేసినట్లే బంగారును గూడ తయారుజేయవచ్చునను సాఫుర్ల నమ్మకము గలదు. ఈ కార్యమునందీతడు తన శిష్యులమును గొల్పియెను. వీరు పాదరసము నుండి బంగారుదీయ కృషిచెప్పిరి.

14 వత్సరములకంటె కృషియొర్చి తన శిష్యులార్థము నందితిని ఈ శాస్త్రజ్ఞుడు దెలిసికొనెను. వీనికి మిత్రలోహమును దెచ్చి ఆక్షిప్తము యూనివర్సిటీ యందున్న సుప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞున కిచ్చెను. ఆ మిత్రలోహమును పరిశీలనగా నందు 90 వంతులు పరిశుద్ధమగు బంగారును మిగిలిన 10 వంతులలో 2 వంతులు రేడియము లోహమును గలదు.

మూడు వారములలో

బాండుగారి పరాసు శాస్త్రజ్ఞునితో కలసి కృషిచెల్పి రాబోవు మూడువారములలో బేస్సాటరునందు కావలసినంత బంగారును తయారు జేసెదనని జెప్పుచున్నాడు.

గతదిన వివిధముగా తయారు జేయబడిన బంగారును ఈ పత్రికా ప్రతినిధి కాలేడు జూపెను. ఈ కార్యమువలన రేడియముగూడ దొరకుటచే మరింత ఆదృశ్యమయెను.

అంకభయము

ఈ వార్తని యొక అర్థ శాస్త్రజ్ఞుడిట్లెను:—ప్రపంచమునంతటను బంగారుమాల్రమె చెలామణి నాణెముగ నుంచుకొనబడినది. ఇక ఎక్కువ మొత్తములుగా బంగారు తయారు జేయబడినయెడల ప్రపంచ ఆర్థికస్థితియంతయు తారుమాకగును. ప్రపంచపు బంగారమంతయు నమోకాయంచే గలదు. ఇది నిది యంతయు వృధయగును. నగల విలువ తగ్గును బంగారుగూడ ఇనుము తుత్రినాగము సీసములవలె మామూలు లోహముగను. ప్లాటినముగాని మరియే యితర లోహము వైనను చెలామణి నాణెముగ నేర్పరుచుకొన వలెను.

పాదరసమును బంగారుగా మార్చుట

వై దెలుపబడిన శాస్త్రజ్ఞుడు పాదరసమునుండి 90 వంతుల సువర్ణమును 2 వంతుల రేడియము లోహమును తయారు చేయుట ని నుడువుచున్నాడు.

అది ఈ క్రింది విధమున జేయవచ్చును.

క్రొత్తుగొట్టుమునందు పాదరసము నుంచవలెను. అగొట్టుము నందు కావలసినంత ఖాళీ ప్రదేశముగూడ నుండవలెను. అంత నా పాదరసమునుండి విద్యుత్తును పోనియవలెను. అవిద్యుత్క్రిణములు (కేథోడురేసు) వెకిపోవుటకు తగినంత ఖాళీ యా గొట్టుమునం దుండవలెను. పాదరసమున్న గొట్టుములోని శల్లపుప్రదేశమునకు సమీపమున ఎలక్ట్రోనులు ఆథోముఖముగ నుండును. పాదరసమునందు సువర్ణ పరమాణువులును నానియుట్లును శల్లపురస్ ఆన్ పైడ్రైటును నుండును. పైడినాన్ తొంగములవలన వీనిని వేరు జేయవచ్చును.

చుట్టుచుట్టు కొనియున్న గొట్టుముద్వారా 15 అంపర్ల చొప్పున 110 వోల్టులు విద్యుత్తుతో నీక్రిందివిధముగా నీ పరీక్ష సఫలమాయెను. ఆ వ్యక్తు గొట్టుమునకు నిమిషమునకు 3 లేక 4 వేల పర్యాయములు కొట్టు మెకానికలు ఇంటరప్టు రుండవలెను. ఇందువలన కొంత నేపటికి పాదరసము మారును. గొట్టుములో చుట్టును శల్లపురస్ ఆన్ పైడ్రైటు ఆరించి యుండును. పాదరస పరమాణుము తగుట్టుప్రారంభమగును. తరువాత ధూసరవర్ణపువాడి యేర్పడును. ఇదియే బంగారగును. దానిని 1064 డిగ్రీలసెంటి గ్రేడువరకు గాని 1972 డిగ్రీల పారెన్ టేటువరకుగాని వేడిజేసినయెడల నది కరగును. ఈ బంగారు "రాజదానము" (అక్వారెజియా)కు దప్ప మిగిలిన శ్రావకము లన్నిటికిని బంగారువలెనే గానించును.

ఒక ఆవున్ను పశుశుద్ధులగు బంగారుము ఖరీదు 5 సవరనులుండును. 100 పౌనులపాదరసము 10 1/2 సవరనుల విలువయుండును. దానిని బాగుజేసినతరువాత పౌను 3/20 సవరను ఖరీదుండును ఇందుచే నిది సఫలమైనయెడల గల్గు సీతులు ఊహాప్రపంచము. దాటుచున్నది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(గౌరవ సభాసభకు ఇండియన్ కంపెనీల అక్టోబర్ 31 వరకు రిజిస్టర్ చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 1,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు అవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె దెచ్చును. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే పనిచేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము వందిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రోస్పెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పుటికాలము నడువరించి మిక్కిలి వచ్చు కముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చుచున్న అయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన అయుర్వేద వస్తు వ్యవస్థనము అన్నిటిలో మించినది. వర్తమానము అహమతిగా నిచ్చియున్నది.

పై కవిస విలాసమునకు బోంబే భరణవట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్తమానము

పర్యవ

అయుర్వేద ఔషధముల తయారు

(3108) బాంబాయి 400 1౪.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజెంట్లు, కాకినాడ.

వనోపధిసరస్వతి

రక్తసీసరస రక్తమయైక్కు చుక్కధరన పోగొట్టుటందు పేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలీకానందు ఎచ్చటికైనను శివాలాభిర్య ప్రతిభగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సాహెబ్

నెం 144 ఫనసవాడి, బాంబాయి.

వ్యవసాచ్య లేహ్యము

చరకసంహిత - రసాయనప్రకరణము

వ్యవసాచ్య లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాస్తా వ్యాసరంగములలో సహవాదము. స్వభాగమును బోగొట్టును. వ్యాసరంగములలో ఉండే రోగములను పోగొట్టి వాటికి బలముగలిగించును. వ్యాసరంగములలో పోగొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ మీదను, మోకాళ్ళులందును పుట్టినవచ్చు, పొక్కులు) బోగొట్టును. (చుంక)

వ్యవసాచ్య లేహ్యము మూత్రములనుండి వాతమును బోగొట్టి, మూత్రమును శుభ్రపరుచును.

వ్యవసాచ్య లేహ్యము శుక్రములనుండి వాతమును బోగొట్టి ధాతువునని గలిగించును.

వ్యవసాచ్య లేహ్యము తీసికొనినవారిలకు పుష్టినిచ్చును. గాయముచేత కృశించినవారిలకు బలముగలిగించును. వృద్ధులయొక్క మునలికనును బోగొట్టి నవీకరణమును నిచ్చును. బాలరకు కేరీరము పుట్టిన గలిగించును.

వ్యవసాచ్య లేహ్యము - రసాయనము.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.

10 కులముల వెల రూ 1.

40 కులముల వెల రూ 8.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి పి. పి. ఎం. పి. సి. యం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

19 హార్నిరోడ్డు మాంటురోడ్డు మదరాసు.

కామినియా ఆయుర్వేద (రిజిస్టర్)

వెల డబ్బీ 1-1 0-2-0 12-1 రూ 1-4-0 ఈ వంతచూర్ణముతో కండ్లుతోమకులకు గడ్డికముక ఉత్తమమిది రక్తము కారణమందును.

సోలి గార్లంథము లేక యింకొకటి. వడ్డు ముక్కములేక తెల్లగా ఉండుట ఆ సేతులకల్ల (తెలివోణ వాసెనము) వడ్డు అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి - మదరాసు.

KAPURIA'S
THE IDEAL HAIR OIL
మిక్కిలి ప్రస్తుతకేసుగు యిండియా వేరమునందు మెదడునకు చుంక గలగిరిని దినుమాంద్యము నడచుటకును వ్యాపకశక్తి పొందుటకును కలవెండుకలలు పోషకముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతి స్త్రీయును ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా
కామినియా ఆయుర్వేద (రిజిస్టర్)
కలవెండుకలలకు సూత్ర సాంధ్యమున కలిగించి దానిని తొనగా తయారుచేసి తగిన శక్తితో కలచాచెయింపు కలవు. చుండుకు పోగొట్టును. కరోజములకు చట్టు చుట్టి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లభనమును కలిగించును. తని మెంజే గురుకులన కండ్లకు కలగు చూలిప్పుడును పోగొట్టి సూత్ర కాంతిని కలిగించును
కామినియా ఆయుర్వేద కలచాచె అన్నిటిలోను (శిష్టమైనది) స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దవారికి చుహాత కారము మొనరింపినది.
దేవు దీని నుపయోగించుచుండును.
వెల డబ్బీ 1-0-0 పి. పి. చార్జ్ 0-6-0 అణాలు.
చూడుము 2-10-0 పి. పి. చార్జ్ 0-12-0 అణాలు.
పి. పి. చుటియార్లకు కామినియా డబ్బీ 0-2-0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
సోల్ ఏజెంట్లు.
155 జమ్నాబాద్, బాంబాయి.

అప్పు విషయాల ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుషునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగ కరము. ఇది మాయకొనుటకు శాస్త్రము, పుస్తక శాస్త్రము, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపు ధరములేను. గుర్రపు మైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప పుస్తకములను పొందినది. వెల 1 మా ప్రస్తుతం ఏలూరు గుప్త బడ్డీ గారగు అశ్రీ శారాయణరావు, కంతులు. పి. పి. పి. ఎల్. గార్లు వ్రాసిరి. * లాగల దానికి తెలివీకొన గోరువాడికి యీ పుస్తకముతో ఫలదర్శిని పంపించుట కలిగించునని వానిశ్చయము. పుస్తకములకు ముద్రాపాద గూ డిగువ చిత్రవాహుడు వ్రాయవలయును.

తాతా బోక్సీలిమిట్యాలయము.
2848 రోడ్డు, విశాఖపట్నం, ఇస్లా

తామర తైలము

శబ్దము 1-1 0-2-0. పోస్టుఖర్చును వేయు. బాబాదాణిగల దబ్బాలో ఉండును. వెల 0-2-0. అమృతాంజనము డిపో, బాంబాయి లేక మదరాసు

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ పణీతము

ఈ గ్రంథము అచ్చు పూర్తి గానున్నది. దీనిని అనుకొని నివసించు దరఖాస్తులు వచ్చినవి. అన్నీయు రిజిస్టర్ చేయబడి నవి. అచ్చు, లైండింగు పూర్తియగుటతోడనే గ్రంథములు పి. పి. గా ఆయా చిరునామాదారులకు పంపబడును. అనివార్య ములగు కారణములచేత ప్రయము కొంచెము ఆలస్యమైనందుకు మన్నింప వేడెదను. గ్రంథము ఫిలిప్స్ యిదివరకు 8 అణాలు అని ప్రయంపబడినది కాని, ప్రజలకు గ్రంథముయెడల గల ఆదరణ మును బట్టి అది యెక్కువ వ్యాప్తము గావలెనని కుతూహలము గలిగి, అందుచేత గ్రంథము 6 అణాలకే యివ్వబడును.
గూడూరి రామచంద్రరావు
సేవకంఠము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మలయ చందనము.

గనేరి ఈ అను సెకరోగమునకు ముఖ్యము. కథ్యములేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎలంపు, తెలుపు, కచ్చు, అను మూడు విధముల సెకరోగమును మూడు పూ డిలలో మాన్పును. స్త్రీలకును ముఖ్యముగా కూడ ఇది రాజోధము.
డబ్బీ 1-1 వెల 2-4-0
చందనీ (చులయచందనమున కనుపానము) డబ్బీ 8-0-0

పాద వారి పంచాంగము

దుండుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘనత అందులు సెరిగినవే. ప్రతి 1-1 0-2-0; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పి.పి. చేయను. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడవన్న దొరకత్త. గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

DUNCAN STRATTON & Co.

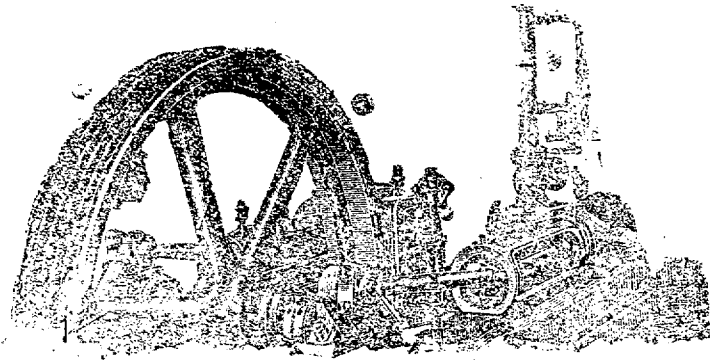
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

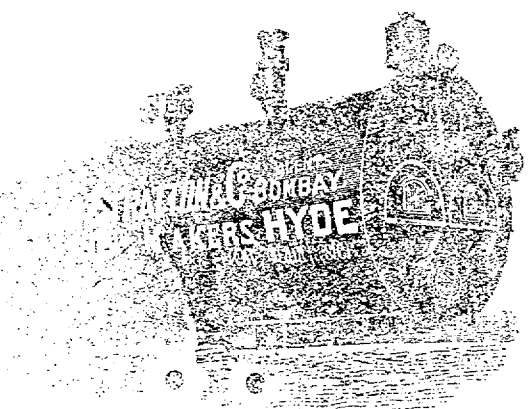
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

లొడిగు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందు — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యెందును.
స్టీంకత్తింగు (వెడరు
శిలీ మోటులు మొదలు
160 హానుల వరకు ఉండును.

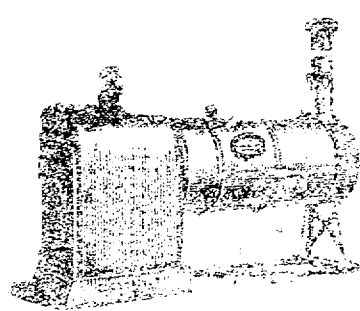

మైక్రాను స్క్రీల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

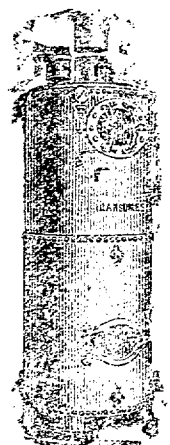

మైక్రాను స్క్రీల్ లంకాపైరు బాయిలర్లు.
కావడం 20 అం మొదలు 82 అం వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అం మొదలు 8 అం వరకు ఉండును.
మైక్రాను స్క్రీల్ లంకాపైరు బాయిలర్లు.
కావడం 20 అం మొదలు 82 అం వరకు ఉండును.

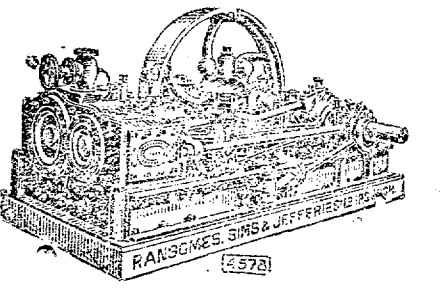
లోకో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్లు.
స్టీముక్కింగు (వెడరు 80 హానులు మొదలు
100 హాను 120 హాను 150 హాను వరకు ఉండును.

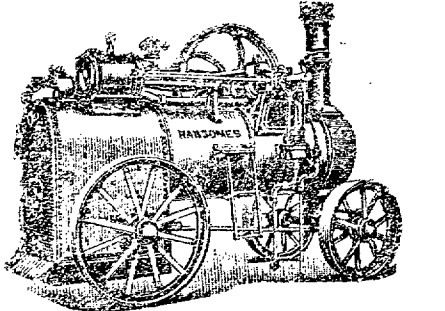
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
మైక్రాను స్క్రీల్ లంకాపైరు బాయిలర్లు.
కావడం 20 అం మొదలు 82 అం వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయదుము.
మాది కత్తింగు మెషిన్, కార్నిస్ మోటులు
మాది (వెస్టింగ్ మెషిన్
మాది స్టీమ్లింగు మెషిన్
మాది పిండు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వర్క్ మిల్లింగు మెషిన్
మాన మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
కడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ కాలి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కరకన్ మానె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రెటింగు (ప్లాస్టు) కొరముట్లు
తేరులు మర్చుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కష్టింగులు, వెడ్జింగులు
కాల్ బరన్ అండ్ కాస్టు విరన్ ఫుల్లిట.
కగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హింజూస్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుసాపు మొననుంచి పోల్ తీయబడినది.)
ఇంచుకో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు మాడ గలవు.

హెస్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (వెడరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో (వెడర్ సిలిండరు.
స్టీము (వెడరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యందు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానెవల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్నీ నోవ్వులకు దివ్యామృతము.
దగ్గు, శైలి, కడికెము, రొమ్మకడికెము, తలనెప్పి, వాయునోవ్వులు,
బొట్టు, జెనుకలు, బిళ్లలు మొదలగు నోవ్వులకు దివ్యామృతము.
చక్కని డిస్కెట్ ను 20.00 రూ. 10.00; డిజెక్ 1-కి రూ. 12.00. పోస్టాజు కలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుళెట్టి ఏడ్, మదరాసు.